

XIX. évfolyam, 12. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

Tej és Tejtermékek
XIX. évfolyam, 12. szám, 2016

Megjelenik havonta
2016. december 20.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Mándi-Nagy Dániel
mandi-nagy.daniel@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Tej és Tejtermékek piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Élőállat és Hús; Gabona és Ipari Növények piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Tejpiaci jelentés	4
Világ	4
Európai Unió.....	4
Magyarország	4
Agrárpolitikai hírek	7
Ábrák, táblázatok	8
Nyerstej.....	8
Tejtermékek	16
Tejfelvásárlás.....	22
Határidős jegyzések.....	27
Nemzetközi előrevetítések.....	31

Összefoglaló

Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 83,77 forint/kilogramm volt 2016 novemberében. A zsírtartalom 0,05 százalékpontos, a fehérjetartalom 0,02 százalékpontos javulása és az alapár 6 százalékos növekedése miatt a nyerstej átlagára 8 százalékkal emelkedett novemberben az októberihez képest, és idén először haladta meg (+6 százalék) az előző év azonos hónapjának átlagárát. A nyerstej kiviteli ára a belpiaci árnál 30 százalékkal magasabb, 108,82 forint/kilogramm volt 2016 novemberében, egy hónap alatt 2 százalékkal emelkedett, az előző év novemberét pedig 26 százalékkal haladta meg.

A KSH adatai szerint Magyarországon a tej és tejtermékek behozatalának értéke 5 százalékkal, a kivitel árbevétele 3 százalékkal nőtt 2016 első kilenc hónapjában az előző év azonos időszakához viszonyítva. A behozatal értéke 50 százalékkal volt magasabb a kivitel árbevételénél. A külkereskedelmi egyenleg továbbra is negatív maradt és 15 százalékkal romlott a megfigyelt időszakban.

Az Európai Bizottság előrevetítése szerint az EU-ban a tej többletermelésének fele várhatóan exportra kerül, azonban a megtermelt tej 87 százalékát továbbra is a belpiacon fogják elfogyasztani. Négy különböző tejtermelő régiót különítenek el: az északit, a tejtövet, a délnyugati és a délkeleti. A tejöv országaihoz tartoznak a balti államok, Lengyelország, Németország, Dánia, Benelux államok, Egyesült Királyság és Írország. A tejöv adhatja a tejtermelés 2016–2026 közötti növekedésének 80 százalékát, 10,4 millió tonnát. A tejkibocsátás az északi régióban stagnálhat, míg a délnyugati 1,1 millió tonnával, a Magyarországot is magába foglaló délkeletiben 1,5 millió tonnával nőhet. Az EU tejövének a tehéntejtermelésből való részesedése a 2015. évi 67 százalékról 2026-ra 68 százalékra nőhet. A tejkínálat növekedésének 75 százalékát öt tagország (Németország, Írország, Egyesült Királyság, Franciaország és Hollandia) adhatja.

Tejpiaci jelentés

Világ

A nyerstej termelői ára Új-Zélandon 40 százalékkal nőtt, míg az Európai Unióban 3 százalékkal, az USA-ban 6 százalékkal csökkent 2016 októberében az egy évvel korábbihoz képest. A világpiacon az ömlesztett vaj értékesítési ára (*FOB* Óceánia) 2016. 49. hetén a 19. hetinél 69 százalékkal, a teljes tejpore a 7. hetinél 66 százalékkal, a *cheddar* sajt a 11. hetinél 47 százalékkal, a sovány tejpore a 21. hetinél 39 százalékkal volt magasabb. Kína vaj- és vajolajimportja 28 százalékkal, a teljes tejpore 20 százalékkal nőtt, míg a sovány tejpore 8 százalékkal csökkent 2016 első tíz hónapjában az előző év azonos időszakához viszonyítva.

Az Európai Bizottság középtávú előrevetítése szerint a globális tejtermelés mérsékelten nőhet a következő évtizedben. A tejtermelés legnagyobb mértékű növekedésére Indiában lehet számítani. A kibocsátás bővülését a tejtermékfogyasztás folyamatos növekedése teszi lehetővé. Az alacsonyabb jövedelem- és népességnövekedés miatt azonban a globális keresletnövekedés az elmúlt tíz évinél lassabb, 1,8 százalék közeli lehet, ami tejegyenértékben kifejezve évente 16 millió tonna tejtejterméktöbbletnek felel meg. A tejtermékek 2026. évi világkereskedelméből az EU 26 százalékkal, Új-Zéland 25 százalékkal, míg az USA az erőteljes belpiaci kereslet miatt csak 11 százalékkal részesedhet. Kína 15 százalékos arányával várhatóan meghatározó tejtermékimportőr marad 2026-ban is. Az ország teljestejpor-importja előreláthatóan nem éri el újra a 2014. évi 670 ezer tonnás rekordszintet, viszont soványtejpore-behozatala bővíülhet.

A *Rabobank* előrevetítése szerint az tejtermékek elmúlt hónapokban megfigyelhető emelkedését inkább a globális kínálat csökkenése, mint a világpiaci kereslet élénkülése okozta. Az olaszországi *CLAL* piackutató cég adatai szerint a világkereskedelmet meghatározó országok tejtermelése bár az év első tíz hónapjában 0,7 százalékkal haladta meg, ugyanakkor a június és szeptember közötti hónapokban 1,0–1,5 százalék közötti intervallumban maradt el az előző év azonos időszakától. Az Európai Unióban a tejfelvásárlás az év első öt hónapjában 4,7 százalékkal nőtt, míg június és augusztus között 1,3 százalékkal, szeptemberben 2,9 százalékkal

csökkent az előző év azonos időszakához képest. Ennek ellenére az év első kilenc hónapjában még 1,85 százalékkal több tejet vásároltak fel, mint az előző év azonos időszakában. Az Európai Unió tejtermelése tovább csökkenhet, mivel az Európai Bizottság támogatást fizet a termelőknek a tejkínálat csökkentése után. A tejtermelőknek még egy ideig eltart, amíg újra növelni tudják tejtermelésüket, így legalább 2017 második negyedévéig az árak emelkedésére lehet számítani. Ez azonban korlátozott lesz a gyenge globális kereslet és a tejtermékkészletek rendkívül magas szintje miatt. Az USA-ban erőteljes maradt, az EU-ban erősödött a tejtermékek, különösen a vaj és a sajt iránti belpiaci kereslet, így az exportra rendelkezésre álló többlet is jelentősen csökkent. A *Rabobank* szerint a globális exporttöbblet 2016 második felében a pénzügyi válság óta a legerőteljesebben, több mint 3,4 millió tonnával csökkenhet, 2017-ben pedig további 2,5 millió tonnával lehet kevesebb az előző évihez képest.

Európai Unió

A nyerstej azonnali (spot) piaci ára Olaszországban a 2016. 47–51. hét közötti időszakban 9 százalékkal, Hollandiában 2016 45–50. hete között 17 százalékkal csökkent. Hollandiában a nyerstej spot piaci ára áfa nélkül, szállítási költséggel 4,4 százalék zsírtartalomra vonatkozóan 35 euró/100 kilogramm volt december 14-én. Az olaszországi Veronában a nyerstej spot piaci ára december 19-én áfa nélkül, szállítási költséggel 40,25 euró/100 kilogramm, a Németországból és az Ausztriából származó 3,6 százalék zsírtartalmú nyerstejé 38 euró/100 kilogramm, a fölözötté 16,5 euró/100 kilogramm volt. Olaszországban, Lodi városában december 12-én a nyerstej spot piaci ára áfa nélkül, szállítási költséggel, 60 napos fizetési határidővel 42,5 euró/100 kilogramm, a 3,6 százalék zsírtartalmú, Franciaországból származó nyerstejé 40,5 euró/100 kilogramm, a Németországból származóé 41,5 euró/100 kilogramm, a fölözötté 21,5 euró/100 kilogramm volt.

A németországi Élelmiszer-gazdasági Kutató Központ (*ife*) havi rendszerességgel közlésezi a nyerstej alapanyagértékét 4,0 százalék zsír- és 3,4 százalék fehérje-beltartalomra vonatkozóan. Az alapanyagérték tükrözi a nyerstej összetevőinek (zsír, fehérje) árát,

amelyet a hannoveri és a kempteni árutőzsde vaj- és soványtejpör-jegyzései alapján határoznak meg. A zsírérték 52 százalékkal, a fehérjeérték 22 százalékkal nőtt, így az alapanyagérték 37 százalékkal volt magasabb 2016 novemberében az előző év azonos hónapjához képest.

Németországban az ömlesztett vaj értékesítési ára 2016. 43–50. hét között nem változott, míg a sovány tejpöré 2016. 47–50. hét között 3 százalékkal emelkedett. A kempteni árutőzsdén a 25 kilogrammos kiszerezésű ömlesztett vaj értékesítési ára 440 euró/100 kilogramm, a 25 kilogrammos kiszerezésű zsákos, élelmezési célú (intervenciós minőségű) sovány tejpöré 210,5 euró/100 kilogramm volt az 50. héten. Az intervenciós árszintnél az ömlesztett vaj ára 98 százalékkal, a sovány tejpöré 20 százalékkal magasabb volt a vizsgált héten.

Az Európai Bizottság adatai szerint vajból továbbra sem érkezett intervenciós felajánlás. A vaj magántárolási készlete 2016. október végén 75 821 tonna, a sovány tejpöré 74 778 tonna, a sajté 18 372 tonna, a sovány tejpöré intervenciós készlete 352 951 tonna volt. A sovány tejpöré termelésének 24 százalékát intervenciós raktárakba, 3 százalékát magántárolási raktárakba ajánlották fel az év első tíz hónapjában. A megtermelt vaj 1 százaléka került magántárolási raktárakba ugyanekkor. Az Európai Bizottság középtávú előrejelzése szerint kezdetben a sovány tejpöré intervenciós készlete várhatóan korlátozza az árak emelkedését, de a kereslet élénkülése miatt középtávon, a 2021–2026 közötti időszakban már 32 euró/100 kilogramm fölé emelkedhet az ár. Bár a tejár emelkedésére és a jövedelmezőség javulására még várni kell, a jövedelmezőség viszonylag stabil marad, mivel a takarmányárak alacsony szinten maradhatnak.

Az Európai Bizottság középtávú előrejelzése szerint az EU tejtermelése 2016–2026 között 8 százalékkal 177 millió tonnára emelkedhet. Az EU-15-ben a tejtermelés 9 százalékkal 146,9 millió tonnára, az EU-13-ban 3 százalékkal 30,2 millió tonnára nőhet. Az EU-13-ban a mérsékelt növekedést okozza, hogy folytatódik a tejágazat szerkezetátalakítása, és a beszállított tej aránya 7 százalékkal 81 százalékra emelkedhet. Ez még így is elmarad az EU-15 98 százalékos értékétől. Az EU-13-ban a tejhozam 26 százalékkal, az EU-15-ben 12 százalékkal nőhet. Az EU-13-ban a tejhozam 2016-ban 30 százalékkal maradt el az EU-15 átlagától, 2026-ra az ez már csak 19 százalék lehet. Az unió tejhasznú tehenállománya az elmúlt három évi tejkvóta megszüntetése

okozta bővülést követően ismét csökkenhet. Az EU-15-ben a tejhasznú tehenállomány a 2016–2026 közötti időszakban 3 százalékkal 17,6 millió egyedre, az EU-13-ban 16 százalékkal 4,2 millió egyedre mérséklődhet.

Az Európai Bizottság előrejelzése szerint az EU-ban a tej többlettermelésének fele várhatóan exportra kerül, azonban a megtermelt tej 87 százalékát továbbra is a belpiacon fogják elfogyasztani. A tejtermelés egyes területeken regionálisan koncentrálódik. Négy különböző tejtermelő régiót különítenek el: az északit, a tejtövidet, a délnyugati és a délkeleti. A tejvő adhatja a tejtermelés 2016–2026 közötti növekedésének 80 százalékát, 10,4 millió tonnát. A tejvő országaihoz tartoznak a balti államok, Lengyelország, Németország, Dánia, Benelux államok, Egyesült Királyság és Írország. A tejki-bocsátás az északi régióban stagnálhat, míg a délnyugatiiban 1,1 millió tonnával, a Magyarországot is magába foglaló délkeletiiben 1,5 millió tonnával nőhet. Az EU tejvőnek a tehen tejtermelésből való részesedése a 2015. évi 67 százalékról 2026-ra 68 százalékra nőhet. A tejkvóta 2015. évi megszüntetése után várható volt, hogy specializálódik és regionálisan áthelyeződik a tejki-bocsátás. A tejkiínálattal növekedésének 75 százalékát öt tagország (Németország, Írország, Egyesült Királyság, Franciaország és Hollandia) adhatja. A vizsgált időszakban Írországban 41 százalékkal, Németországban 3,4 millió tonnával több tejet termelhetnek. Hollandiában, Csehországban és Belgiumban mérsékelt, 6–12 százalékos kínálatbővülés várható, míg Lengyelországban, Olaszországban, Spanyolországban és Dániában ennél lassabb növekedésre lehet számítani.

Magyarország

Magyarországon a nyerstejs országos termelői átlagára 83,77 forint/kilogramm volt 2016 novemberében. A zsírtartalom 0,05 százalékpontos, a fehérjetartalom 0,02 százalékpontos javulása és az alapár 6 százalékos növekedése miatt a nyerstejs átlagára 8 százalékkal emelkedett novemberben az októberihez képest, és idén először haladta meg (+6 százalék) az előző év azonos hónapjának átlagárát. A nyerstejs felvásárlása a 2015. novemberinél 3 százalékkal több, míg az előző havinál 2 százalékkal kevesebb volt.

Magyarországon a nyerstejs kiviteli ára a belpiaci áránál 30 százalékkal magasabb, 108,82 forint/kilogramm volt 2016 novemberében, egy hónap alatt 2 százalékkal

emelkedett, az előző év novemberét pedig 26 százalékkal haladta meg. Az AKI PÁIR adatai szerint a nyerstej kiszállítása 46 százalékkal csökkent novemberben az előző év azonos hónapjához viszonyítva, ezen belül a termelők és a kereskedők 17 százalékkal, a feldolgozók 83 százalékkal kevesebb nyerstejet exportáltak. A termelők és a kereskedők nyerstejkivitele több mint ötszöröse volt a feldolgozókénak a vizsgált hónapban.

Az AKI PÁIR adatai szerint a hazai előállítású trappista sajt feldolgozói értékesítési ára 18 százalékkal, a 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos tartós tejé 10 százalékkal, a 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos friss tejé 8 százalékkal, az adagolt vajé 6 százalékkal, a tejfölé 2 százalékkal emelkedett, míg a tehéntúróé 2 százalékkal csökkent 2016 novemberében az előző évihez képest. A KSH adatai szerint a trappista sajt fogyasztói ára 5 százalékkal magasabb volt, míg a 2,8 százalék zsírtartalmú friss tejé nem változott ugyanebben az összehasonlításban.

A KSH adatai szerint Magyarországon a tej és tejtermékek behozatalának értéke 5 százalékkal, a kivitel árbevétele 3 százalékkal nőtt 2016 első kilenc hónapjában az előző év azonos időszakához viszonyítva. A behozatal értéke 50 százalékkal volt magasabb a kivitel árbevételénél. A külkereskedelmi egyenleg továbbra is negatív maradt és 15 százalékkal romlott a megfigyelt időszakban.

A nyerstej kivitele harminckétszerese volt a behozatalnak. A nyerstej exportjának 83 százalékát a teljes, 11 százalékát a főlözött, 6 százalékát a félzsíros tej tette ki. A főlözött nyerstej külpiazi értékesítése 37 százalékkal, a teljesé 20 százalékkal, a félzsírosé 24 százalékkal csökkent. A teljes nyerstej 31 százaléka Romániába, 26 százaléka Horvátországba, 15 százaléka Olaszországba, 8 százaléka Szlovákiába, 6 százaléka Bulgáriába, 5 százaléka Szlovéniába került. A főlözött nyerstej 26 százalékát Olaszországba, 23 százalékát Horvátországba, 17 százalékát Szlovákiába, 10 százalékát Hollandiába szállítottuk.

A sajt és túró termékcsoporthoz behozatala 2016 első kilenc hónapjában kétszerese volt a kivitelnek. A sajt és túró exportja 26 százalékkal, importja 19 százalékkal emelkedett a vizsgált időszakban. Az import több mint fele Németországból, 18 százaléka Lengyelországból, 10 százaléka Hollandiából, 5 százaléka Ausztriából, 4 százaléka Szlovákiából származott. Az export 18-18 százaléka Olaszországba és Libanonba, 13 százaléka Romániába, 12 százaléka Jordániába, 9 százaléka

Irakba, 5 százaléka Szaúd-Arábiába irányult.

A dobozos tej behozatala csaknem kétszerese volt a kivitelnek. Az import 29 százalékkal csökkent, míg az export 7 százalékkal nőtt 2016 első kilenc hónapjában az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A dobozos tej beszállításának 88 százalékát a félzsíros, 12 százalékát a teljes tej, elhanyagolható hányadát a főlözött tej tette ki. A főlözött dobozos tej importja 92 százalékkal, a félzsírosé 30 százalékkal csökkent, míg a teljesé 7 százalékkal emelkedett egy év alatt. A félzsíros tej csaknem kétharmada Szlovákiából, 28 százaléka Csehországból származott. A dobozos tej exportjának kétharmadát a félzsíros, 31 százalékát a teljes, 3 százalékát a főlözött tej adta. A főlözött dobozos tej kivitele 81 százalékkal csökkent, a teljesé stagnált, míg a félzsírosé 40 százalékkal emelkedett a vizsgált időszakban. A félzsíros tej 91 százalékát, a teljes tej 94 százalékát Romániába szállítottuk.

A savanyított tejtermékek behozatala csaknem tizenötszöröse volt a kivitelnek. A beszállítás 17 százalékkal, a kivitel 30 százalékkal nőtt egy év alatt. Az import 37 százaléka Németországból, 18 százaléka Lengyelországból, 17 százaléka Romániából, 9 százaléka Ausztriából, 6 százaléka Csehországból származott. Az export kétharmada Romániába, ötöde Horvátországba, 8 százaléka Szlovákiába irányult.

A vaj és vajkrém termékcsoporthoz behozatala több mint hétszerese volt a kivitelnek. Az import 8 százalékkal, az export 31 százalékkal nőtt a vizsgált időszakban. Az import 40 százaléka Németországból, 15 százaléka Hollandiából, 12 százaléka Lengyelországból, 9 százaléka Szlovákiából, 6 százaléka Franciaországból, 5 százaléka Csehországból, 4 százaléka Finnországból érkezett. Az export 27 százaléka Koszovóba, 20 százaléka Romániába, 16 százaléka Bosznia-Hercegovinába irányult.

A sajtgyártás melléktermékeként keletkező tejsavó kivitele négy és félszerese volt a behozatalnak. Az import 5 százalékkal csökkent, míg az export 4 százalékkal nőtt 2016 első kilenc hónapjában az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az export negyede Romániába, 19 százaléka Bosznia-Hercegovinába, 16 százaléka Koszovóba, 9 százaléka Hollandiába, 7 százaléka Németországba, 6-6 százaléka Csehországba és Lengyelországba került. Az import negyede Németországból, ötöde Ausztriából, 13-13 százaléka Olaszországból és Hollandiából, 10 százaléka Horvátországból, 4-4 százaléka Csehországból és Lengyelországból származott.

Agrárpolitikai hírek

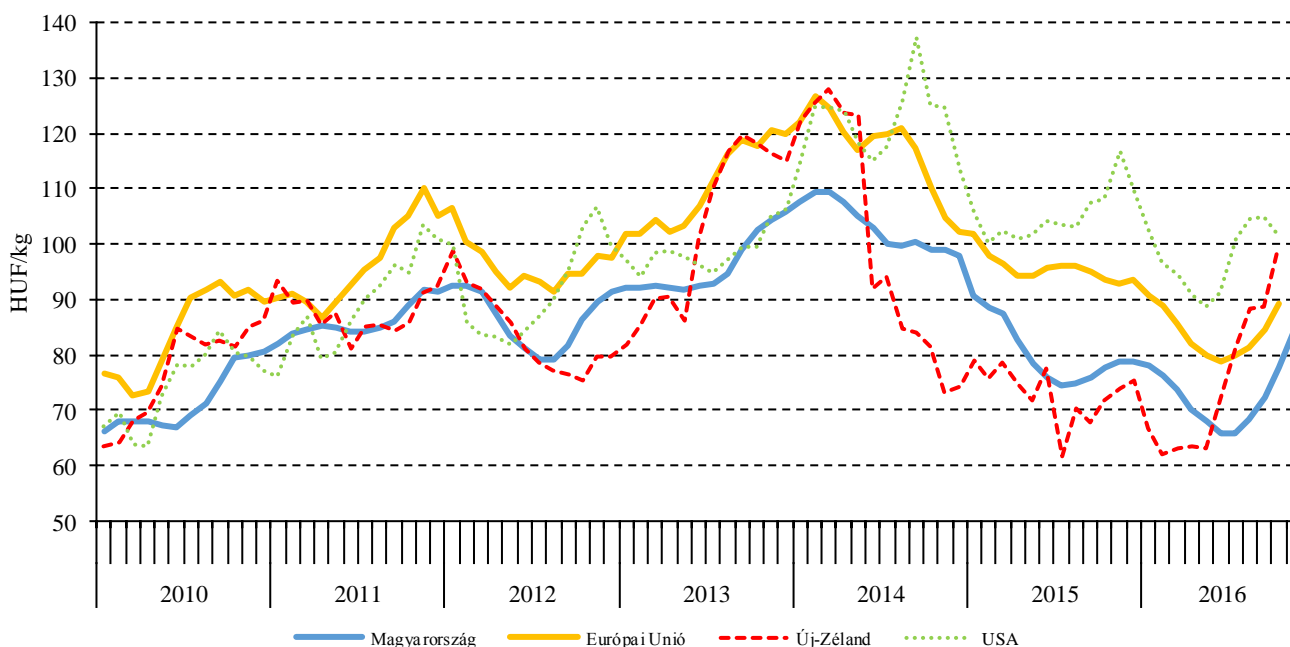
- A Bizottság (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelete (2016. november 25.) szerint a 2015. november 1. előtt betárolt sovány tejpor pályázati úton történő értékesítési eljárása elindult. A sovány tejpor piacának jelenlegi helyzete, vagyis az árak alakulása és az intervenció készletek nagysága indokoltá teszi az állami intervenció keretében betárolt sovány tejpor pályázati eljárás útján történő értékesítésének megindítását. Az első részleges pályázati felhívásra vonatkozó ajánlatok benyújtási időszaka 2016. december 13-án (brüsszeli idő szerint) délelőtt 11:00 órakor ért véget. A második, valamint az azt követő részleges pályázati felhívásokra vonatkozó ajánlatok benyújtási időszakai a mindenkori előző benyújtási időszak végét követő első munkanapon kezdődnek. A benyújtási időszakok minden hónap első és harmadik keddjén, (brüsszeli idő szerint) délelőtt

11:00 órakor érnek véget. Augusztusban azonban ez a határidő a hónap negyedik keddjén (brüsszeli idő szerint) 11:00 óra, decemberben pedig a második kedden (brüsszeli idő szerint) 11:00 óra lesz. Amennyiben kedd munkaszüneti napra esik, a határidő az előző munkanapon (brüsszeli idő szerint) 11:00 órakor jár le. Az ajánlatokat a tagállamok által jóváhagyott kifizető ügynökségekhez kell benyújtani. Ajánlat legkevesebb 20 tonna sovány tejpor vonatkozásában nyújtható be. A javasolt ár a termék 100 kilogrammra eső ára. A sovány tejpor felvásárlására vonatkozó ajánlat benyújtásakor tonnánként 50 euró biztosítékot kell letétbe helyezni az illetékes kifizető ügynökségnél. A tagállamok az adminisztráció hatékonysága érdekében a határidők napján (brüsszeli idő szerint) 16:00 óráig értesítik a Bizottságot az összes elfogadható ajánlatról.

Ábrák, táblázatok

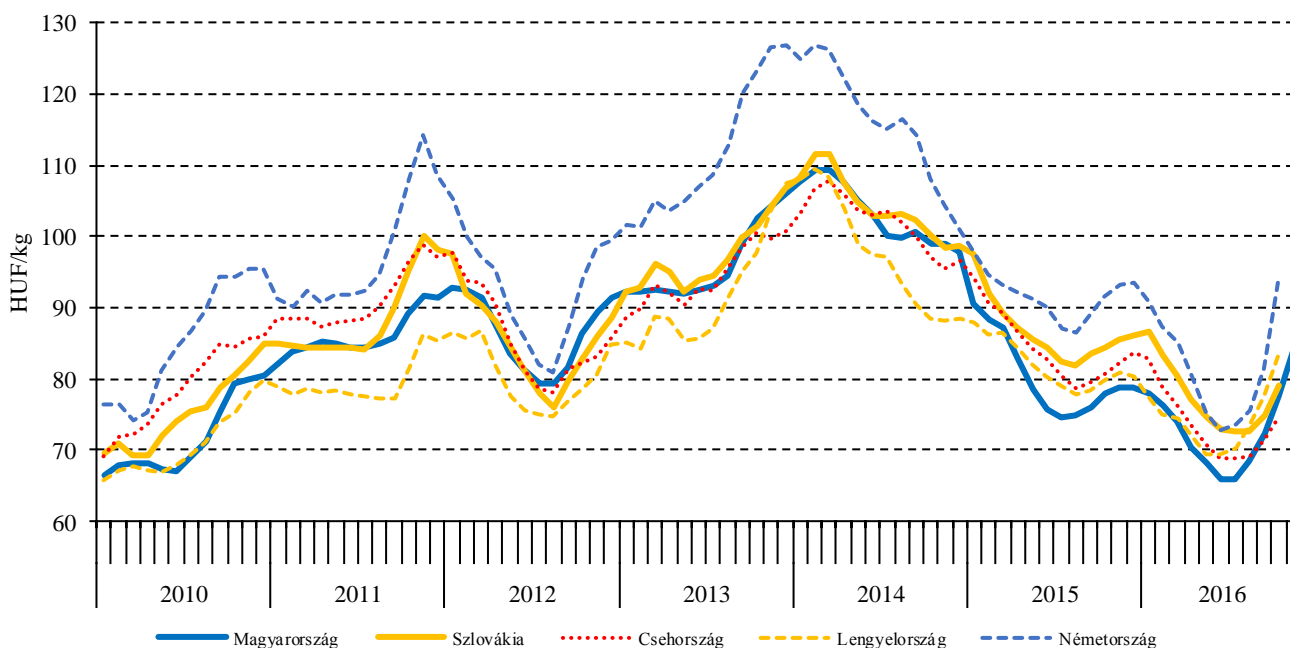
Nyerstej

1. ábra: A nyerstej havi termelői árának alakulása a világon (2010-2016)

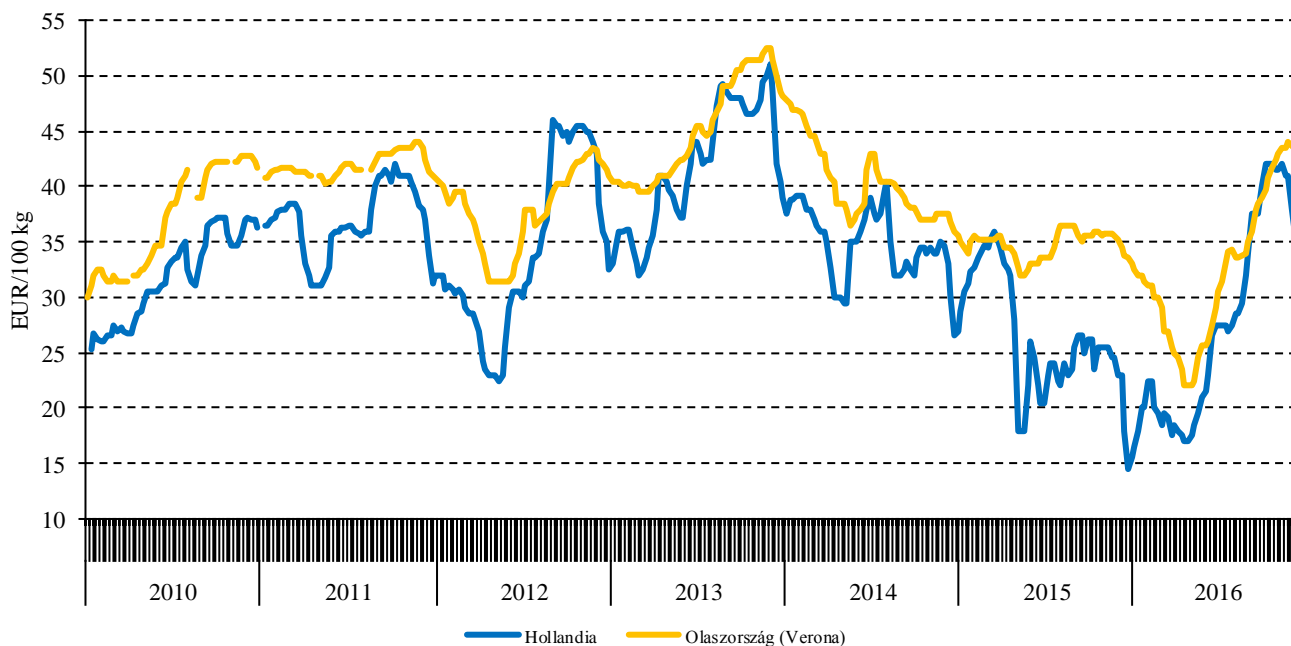
Forrás: AKI PÁIR, LTO, USDA

2. ábra: A nyerstej havi termelői ára néhány európai országban (2010-2016)

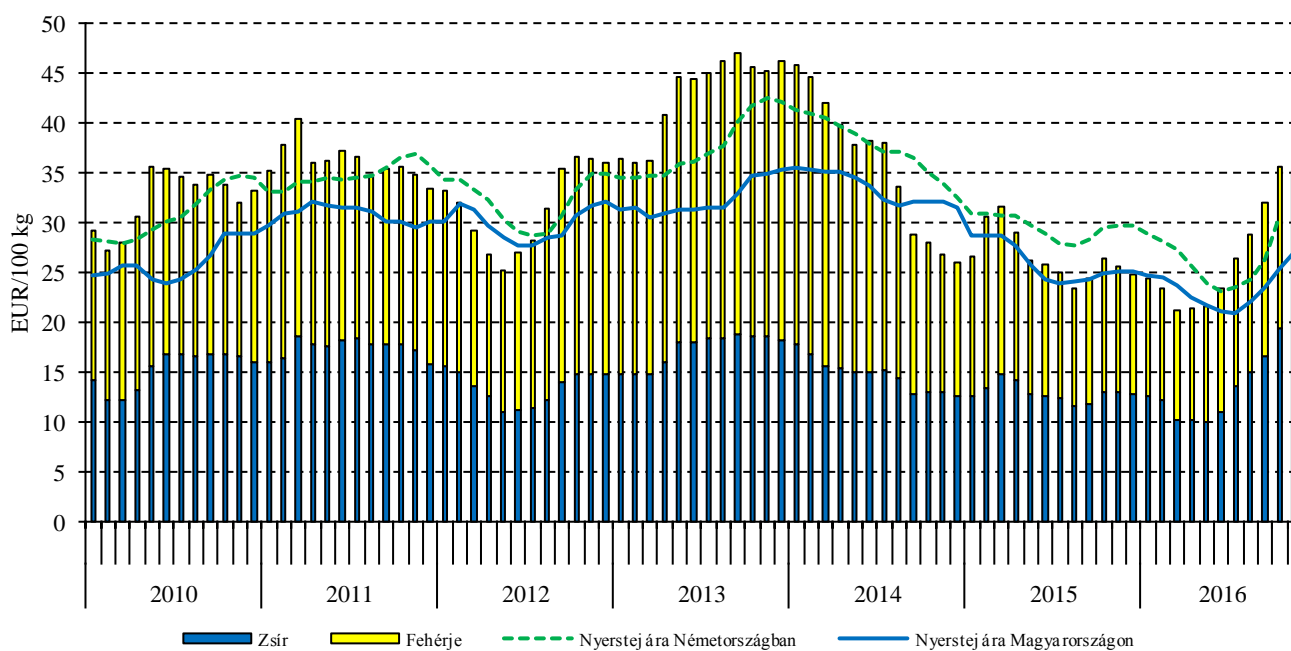
Forrás: AKI PÁIR, PPA ATIS, MZCR, GUS, BLE-BMELV-Európai Bizottság

3. ábra: A nyerstej heti azonnali (spot) piaci ára Olaszországban és Hollandiában (2010-2016)

Forrás: CCIAA di Verona, DCA-Markt

4. ábra: A nyerstej havi alapanyagértéke és ára Németországban, a nyerstej ára Magyarországon (2010-2016)

Forrás: ife, BLE-BMELV, Európai Bizottság, AKI PÁIR

1. táblázat: **A nyerstej termelői ára^{a)} Magyarországon**

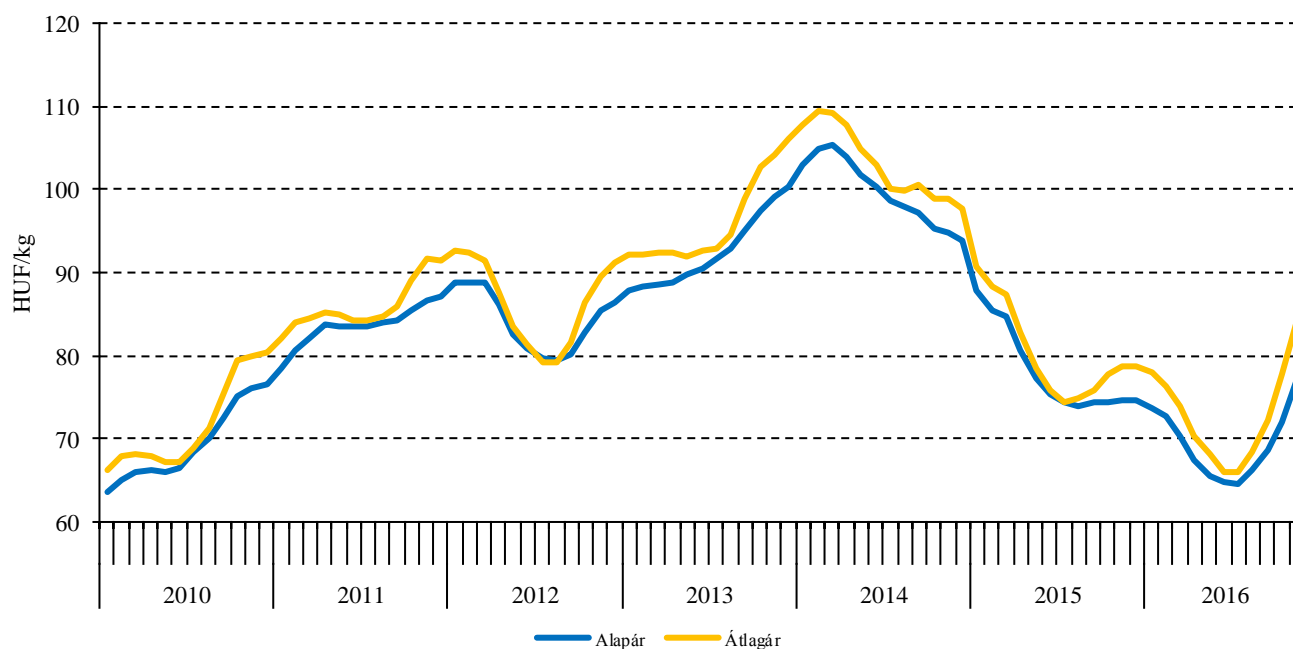
	2015. XI.	2016. X.	2016. XI.	2016. XI./ 2015. XI. (százalék)	2016. XI./ 2016. X. (százalék)
Alapár (HUF/kg)	74,64	72,10	76,78	102,86	106,48
Felvásárlás (tonna)	88 551	92 873	91 042	102,81	98,03
Átlagár (HUF/kg)	78,66	77,64	83,77	106,49	107,89
Fehérje (százalék)	3,42	3,43	3,45	100,84	100,54
Zsír (százalék)	3,85	3,87	3,92	101,64	101,18

^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

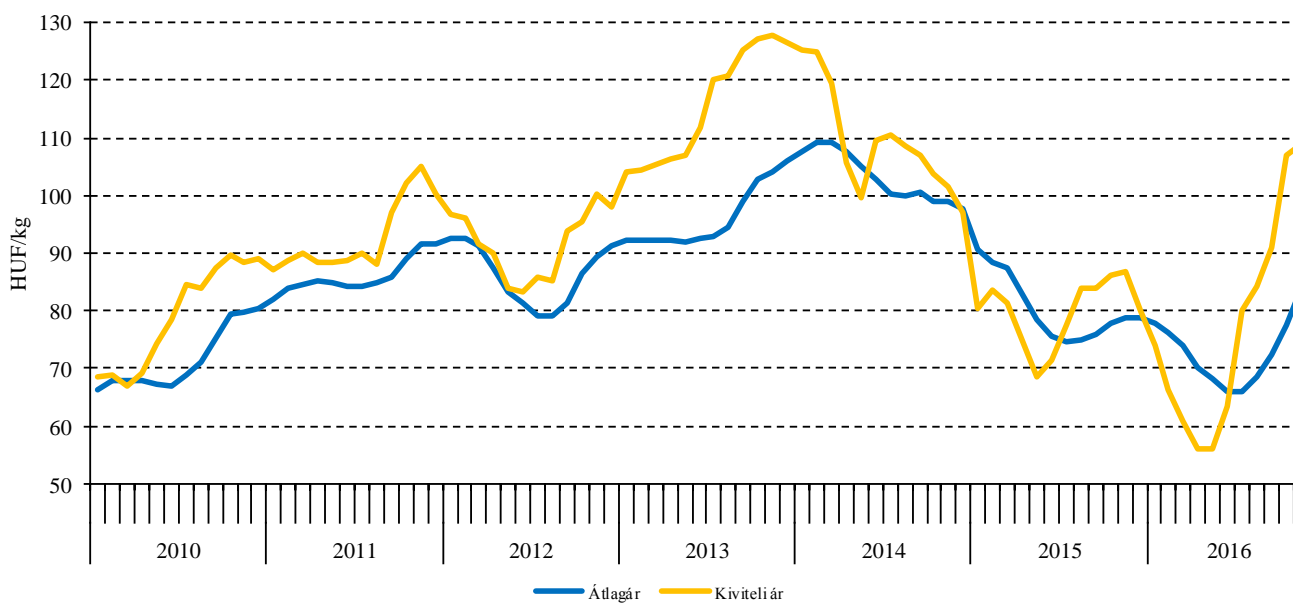
2. táblázat: **A nyerstej kiviteli ára^{a)} Magyarországon**

	2015. XI.	2016. X.	2016. XI.	2016. XI./ 2015. XI. (százalék)	2016. XI./ 2016. X. (százalék)
Mennyiség (tonna)	16 666	10 104	8 987	53,92	88,94
Átlagár (HUF/kg)	86,68	107,04	108,82	125,55	101,67
Fehérje (százalék)	3,33	3,28	3,29	98,91	100,22
Zsír (százalék)	3,76	3,84	3,86	102,77	100,53

^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és teljes tejre vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

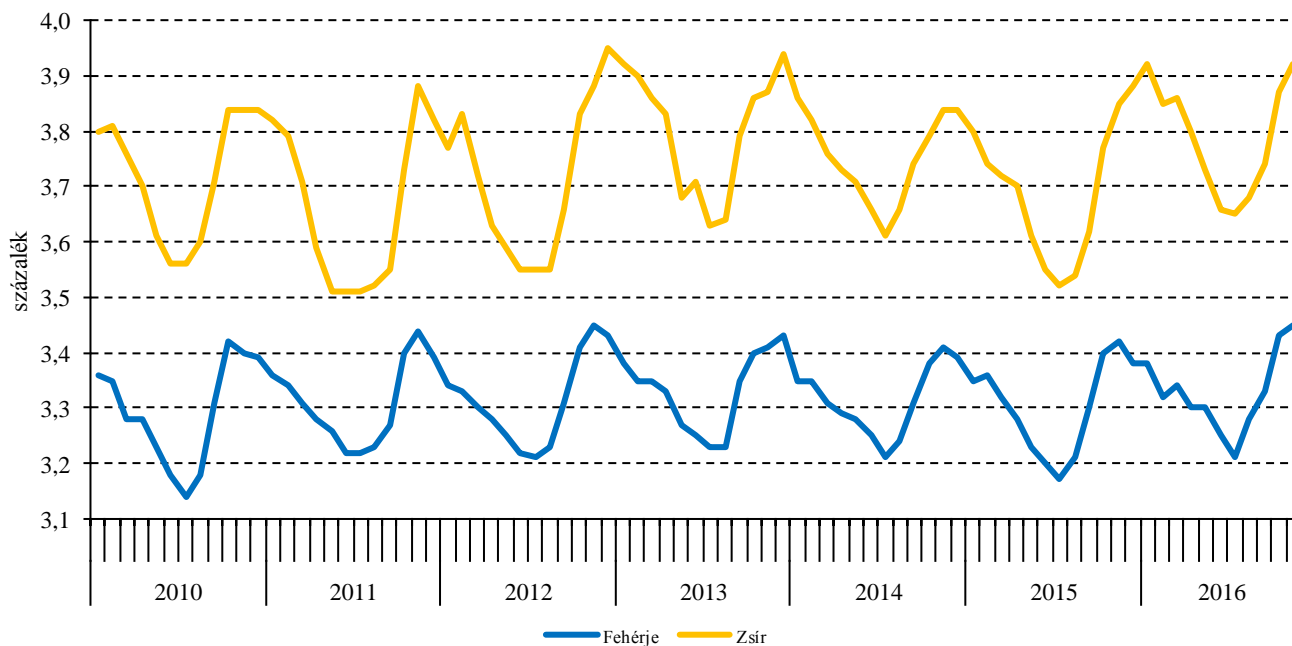
5. ábra: A nyerstej országos havi termelői alap- és átlagára^{a)} Magyarországon (2010-2016)

^{a)} A nyerstej valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

6. ábra: A nyerstej havi termelői átlagára^{a)} és kiviteli ára Magyarországon (2010-2016)

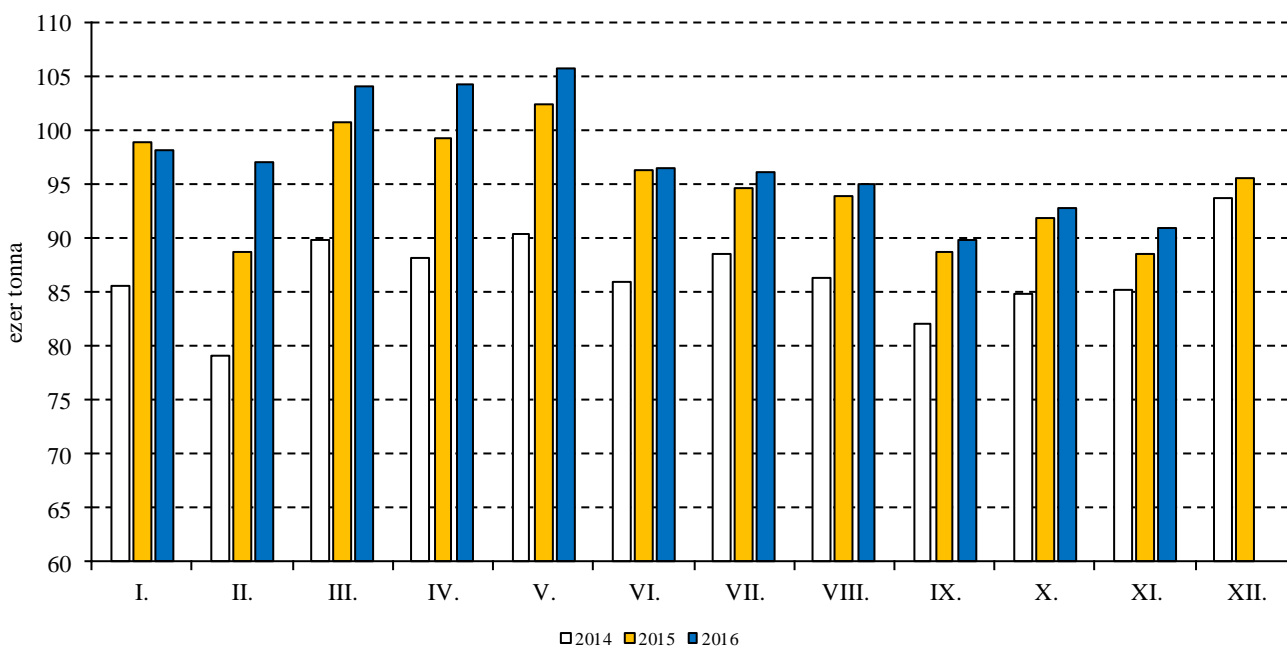
^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

7. ábra: A nyerstej havi beltartalma^{a)} Magyarországon (2010-2016)

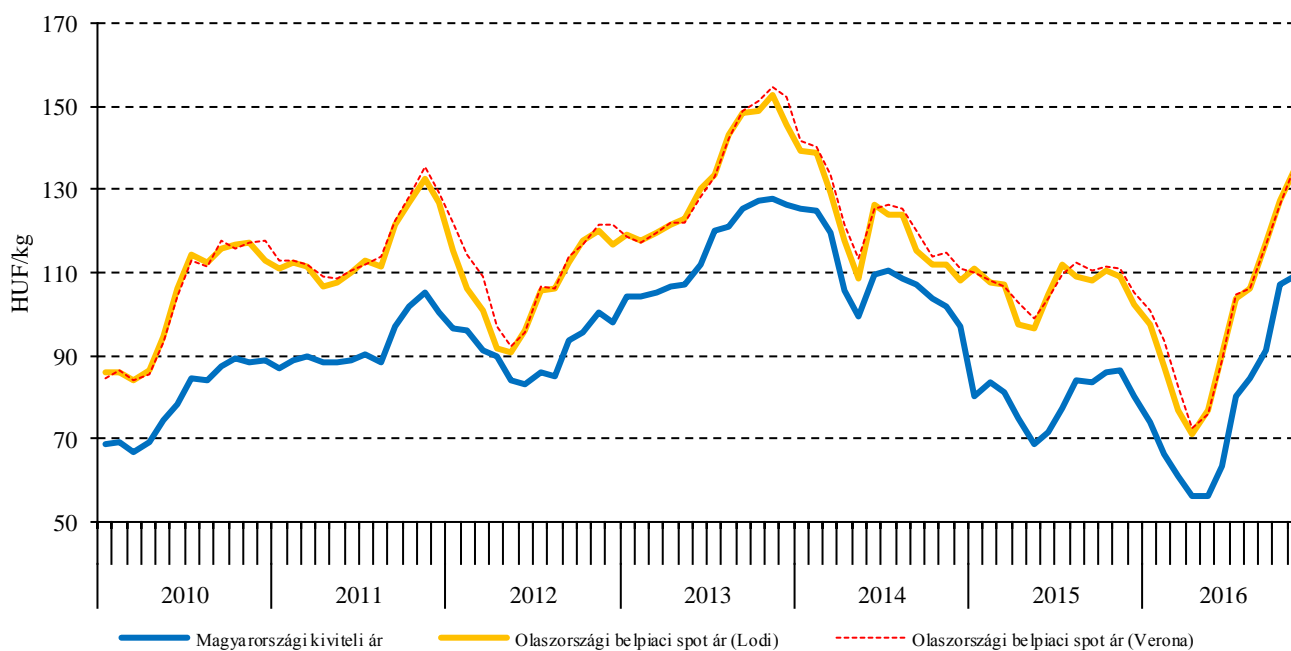
^{a)} A nyerstej beltartalma összes minőségi kategóriára vonatkozik.
 Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A felvásárolt nyerstej havi mennyisége Magyarországon (2014-2016)

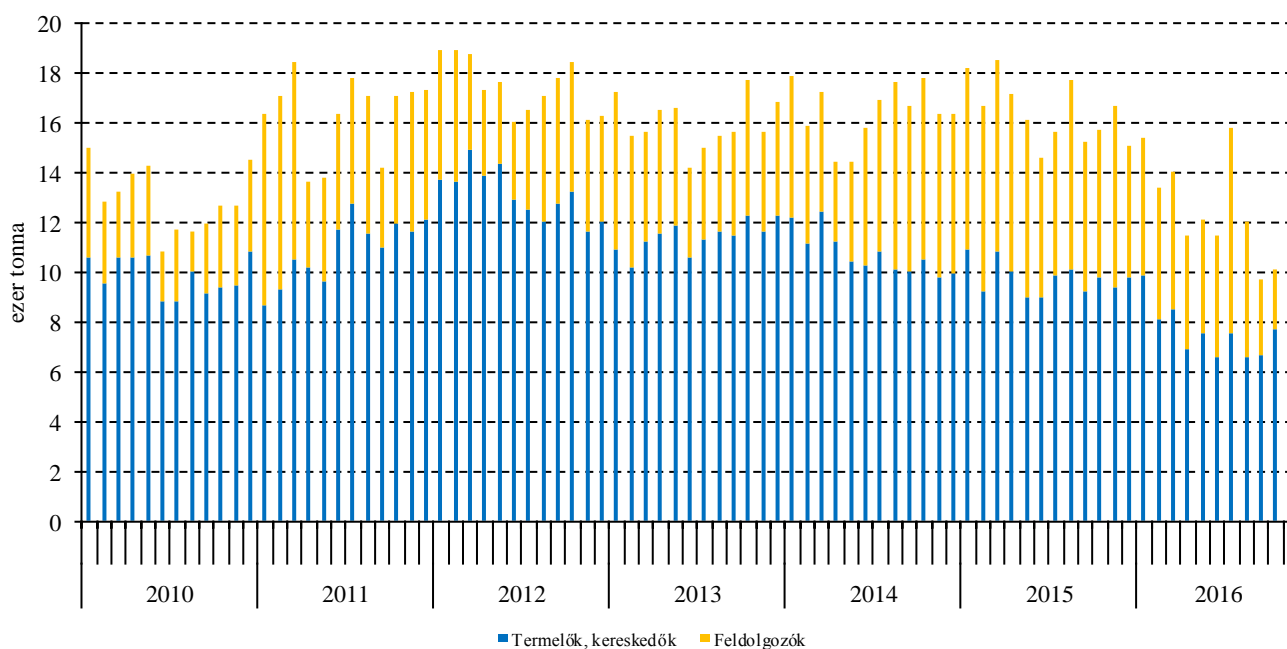
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A teljes nyerstej havi kiviteli ára Magyarországon és a nyerstej ára Olaszországban (2010-2016)

Forrás: AKI PÁIR, CCIAA di Lodi, CCIAA di Verona

10. ábra: A termelők, a kereskedők és a feldolgozók havi nyerstejkivitele Magyarországon (2010-2016)

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat: A nyerstej ára az Európai Unióban (2016. december 5-ig beérkezett adatok)

	2015. X.		2016. IX.		2016. X.		2016. X./ 2015. X. (százalék)	2016. X./ 2016. IX. (százalék)
	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg		
Ausztria	34,12	106,21	29,84	92,14	31,43	96,43	90,79	104,66
Belgium	28,27	88,00	26,85	82,91	30,46	93,46	106,20	112,72
Dánia	30,58	95,19	27,39	84,57	29,43	90,30 ^{a)}	94,86	106,78
Egyesült Királyság	33,05	102,88	25,75	79,51	26,32	80,76	78,50	101,57
Finnország	38,06	118,47	36,60	113,01	37,52	115,12	97,17	101,87
Franciaország	32,99	102,69	30,20	93,25	31,59	96,93	94,39	103,95
Görögország	41,86	130,30	38,28	118,20	38,64	118,56	90,99	100,30
Hollandia	29,00	90,27	26,25	81,05	29,25	89,75	99,42	110,73
Írország	31,08	96,75	29,52	91,15	29,91	91,77	94,85	100,68
Luxemburg	30,75	95,72	26,54	81,95	29,13	89,38	93,38	109,07
Németország	29,43	91,61	26,37	81,42	30,42	93,34	101,89	114,64
Olaszország	33,93	105,62	31,32	96,71	31,32	96,10	90,99	99,37
Portugália	28,65	89,18	27,10	83,68	27,38	84,01	94,20	100,39
Spanyolország	30,00	93,39	28,74	88,74	29,71	91,16 ^{a)}	97,61	102,73
Svédország	32,73	101,88	29,60	91,40	31,66	97,14	95,35	106,28
Ciprus	56,45	175,72	55,12	170,20	56,16	172,31	98,06	101,24
Csehország	26,01	80,96	23,13	71,42	24,36	74,74	92,32	104,65
Észtország	22,87	71,19	23,30	71,94	26,39	80,97	113,74	112,55
Lengyelország	27,31	85,01	26,41	81,55	28,30	86,83	102,14	106,47
Lettország	20,97	65,28	21,14	65,27	24,89	76,37	116,99	117,01
Litvánia	22,06	68,67	21,17	65,37	25,88	79,41	115,64	121,48
Magyarország	24,99	77,78	23,42	72,28	25,28	77,64	99,82	107,42
Málta	49,34	153,59	47,68	147,22	48,92	150,10	97,73	101,96
Szlovákia	27,08	84,30	24,21	74,75	25,78	79,10	93,83	105,82
Szlovénia	28,52	88,78	24,76	76,45	26,09	80,05	90,17	104,71
Bulgária	28,44	88,53	27,14	83,80	28,91	88,70	100,19	105,85
Románia	26,96	83,92	25,27	78,03	27,90	85,60	102,00	109,70
Horvátország	32,04	99,74	28,86	89,11	30,13	92,45	92,69	103,75
EU-28	30,74	95,69	27,79	85,81	29,81	91,46	95,58	106,58

^{a)} A tagállam becslése.

^{b)} Az Európai Bizottság (DG-AGRI C3) becslése.

^{c)} Az LTO becslése.

Megjegyzés: A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik. Átszámítva az MNB hivatalos középárfolyamán.

Forrás: AKI PÁIR, Európai Bizottság

4. táblázat: **A nyerstej ára a harmadik országokban**

Ország	2015. X.		2016. IX.		2016. X.		2016. X./ 2015. X. (százalék)	2016. X./ 2016. IX. (százalék)
	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg		
Argentína	24,48	79,82	25,14	81,56	25,67	79,13	104,86	102,11
Brazília	23,58	73,45	43,64	134,79	41,59	127,57	176,37	95,30
Japán	76,61	238,42	88,78	274,03	90,59	278,05	118,25	102,04
Svájc	59,53	185,32	56,57	174,60	–	–	–	–
Új-Zéland	23,08	71,84	28,76	88,80	32,31	99,13	139,99	112,34
USA	34,78	108,20	34,06	105,18	33,23	101,92	95,56	97,57

Megjegyzés: Új-Zéland 4,2 százalék zsír-, 3,4 százalék fehérje-, USA 3,7 százalék zsírtartalom. Átszámítva az MNB és az ECB hivatalos középárfolyamán.
Forrás: SAGPyA, CEPEA, JSB, BLW, LTO, USDA

5. táblázat: **A nyerstej ára^{a)} az Európai Unió meghatározó tejfeldolgozóinál**

Ország	Feldolgozó	2015. X.	2016. IX.	2016. X.	EUR/100 kg	
					2016. X./ 2015. X. (százalék)	2016. X./ 2016. IX. (százalék)
Belgium	Milcobel	26,39	27,51	30,02	113,76	109,12
Németország	Müller (Leppersdorf)	26,87	25,63	28,60	106,44	111,59
Németország	DMK	25,19	22,41	27,37	108,65	122,13
Dánia	Arla Foods	28,55	25,72	27,72	97,09	107,78
Finnország	Hämeenlinnan Osuusmeijeri	39,74	–	–	–	–
Franciaország	Savencia (Basse Normandie)	32,45	28,86	29,98	92,39	103,88
Franciaország	Danone (Pas de Calais)	30,15	30,85	31,79	105,44	103,05
Franciaország	Lactalis (Pays de la Loire)	31,14	30,36	30,36	97,50	100,00
Franciaország	Sodiaal (Pas de Calais)	33,14	30,41	30,40	91,73	99,97
Nagy-Britannia	Dairy Crest (Davidstow)	36,99	27,02	27,39	74,05	101,37
Nagy-Britannia	First Milk	28,64	–	–	–	–
Írország	Dairygold	–	26,03	28,01	–	107,61
Írország	Glanbia	23,99	24,99	26,97	112,42	107,92
Írország	Kerry Agribusiness	26,52	26,30	28,22	106,41	107,30
Olaszország	Granarolo (North)	38,29	36,35	36,35	94,93	100,00
Hollandia	DOC Cheese	24,19	22,46	25,48	105,33	113,45
Hollandia	FrieslandCampina	28,20	25,46	28,37	100,60	111,43
EU átlag	–	30,03	27,36	29,13	97,00	106,47

^{a)} Adó nélkül, 4,2 százalék zsír- és 3,4 százalék fehérjetartalomra vonatkozóan, csíraszám 24 999 és szomatikus sejtszám 249 999.
Forrás: LTO

Tejtermékek

6. táblázat: A folyadéktej feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	2015. XI.	2016. X.	2016. XI.	HUF/liter	
				2016. XI./ 2015. XI. (százalék)	2016. XI./ 2016. X. (százalék)
Polytej, 2,8 százalék zsírtartalom	126,90	123,95	131,34	103,50	105,97
Dobozos tej, 2,8 százalék zsírtartalom	138,08	141,83	148,96	107,88	105,03
Dobozos tartós tej, 2,8 százalék zsírtartalom	143,05	146,30	156,73	109,56	107,13
Dobozos tartós tej, 1,5 százalék zsírtartalom	111,04	120,12	132,77	119,57	110,53

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A tejtermékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	2015. XI.	2016. X.	2016. XI.	HUF/kg	
				2016. XI./ 2015. XI. (százalék)	2016. XI./ 2016. X. (százalék)
Adagolt vaj	1 277,06	1 259,52	1 357,36	106,29	107,77
Natúr vajkrém	805,56	798,49	825,99	102,54	103,44
Tehéntúró	580,80	551,07	571,52	98,40	103,71
Tejföl	367,19	363,87	373,69	101,77	102,70
Natúr joghurt	232,77	219,66	230,36	98,96	104,87
Gyümölcsös joghurt	333,96	329,19	353,04	105,71	107,24
Kefir	233,47	223,68	230,09	98,55	102,86
Trappista sajt	968,73	1 064,97	1 140,88	117,77	107,13
Ömlesztett sajt	993,66	1 023,91	994,16	100,05	97,09

Forrás: AKI PÁIR

8. táblázat: Magyarország tejtermék-külkereskedelmének mennyisége

Megnevezés	tonna					
	2015. I-IX.		2016. I-IX.		2016. I-IX./2015. I-IX. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín ^{a)}	91 440	331 592	71 975	279 858	78,71	84,40
0402 Tej és tejszín ^{b)}	5 698	281	6 529	85	114,60	30,18
0403 Kefir, joghurt	35 040	2 129	41 162	2 769	117,47	130,04
0404 Tejsavó	6 355	26 193	6 020	27 152	94,73	103,66
0405 Vaj és vajkrém	5 440	607	5 857	796	107,66	131,13
0406 Sajt és túró	38 862	17 811	46 408	22 368	119,42	125,59

^{a)} Nem sűrítve, nem édesítve.

^{b)} Sűrítve vagy édesítve.

Forrás: KSH

9. táblázat: Magyarország tejtermék-külkereskedelmének értéke

Megnevezés	ezer HUF					
	2015. I-IX.		2016. I-IX.		2016. I-IX./2015. I-IX. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín ^{a)}	13 606 696	31 116 370	10 712 885	25 469 445	78,73	81,85
0402 Tej és tejszín ^{b)}	3 485 184	206 381	3 728 876	80 229	106,99	38,87
0403 Kefir, joghurt	10 666 753	775 167	12 137 137	956 726	113,78	123,42
0404 Tejsavó	2 802 659	4 757 620	2 357 227	8 026 104	84,11	168,70
0405 Vaj és vajkrém	5 596 739	516 601	5 748 354	642 551	102,71	124,38
0406 Sajt és túró	33 790 719	21 808 331	38 429 407	25 562 209	113,73	117,21
Összesen	69 948 751	59 180 471	73 113 886	60 737 264	104,52	102,63

^{a)} Nem sűrítve, nem édesítve.

^{b)} Sűrítve vagy édesítve.

Forrás: KSH

10. táblázat: A tejtermékek külkereskedelmi ára Magyarországon

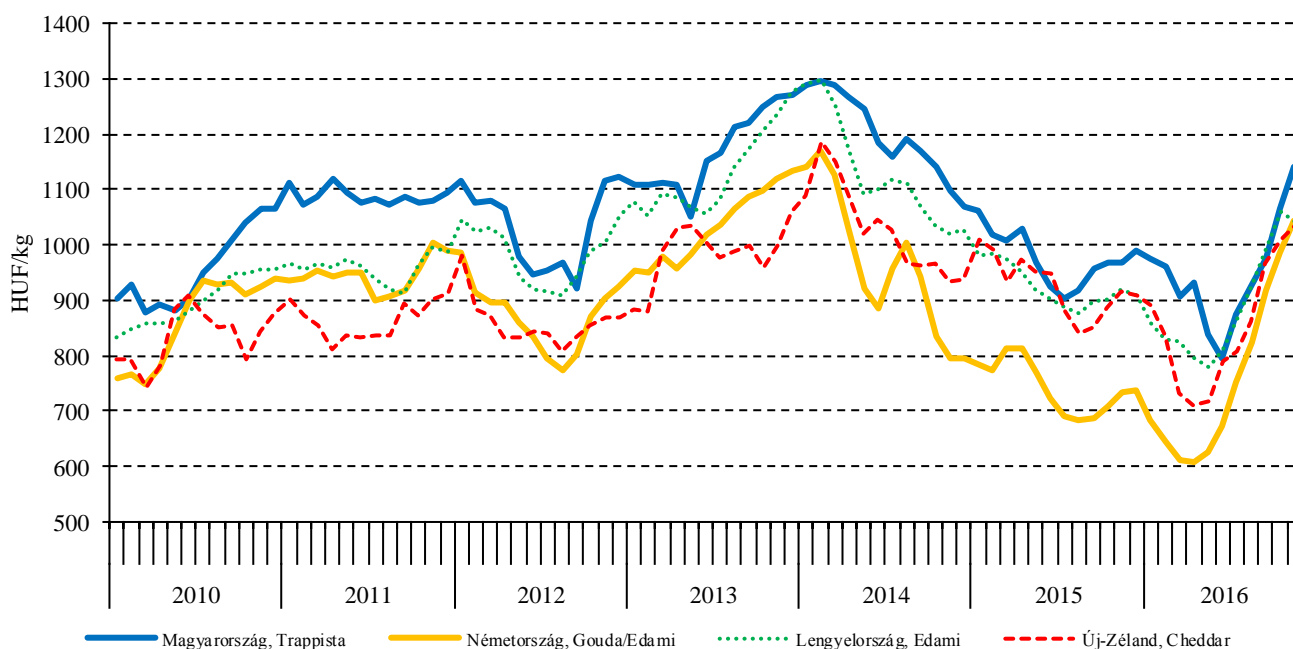
Megnevezés	HUF/kg					
	2015. I-IX.		2016. I-IX.		2016. I-IX./2015. I-IX. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín ^{a)}	148,80	93,84	148,84	91,01	100,03	96,98
0402 Tej és tejszín ^{b)}	611,67	735,46	571,08	947,20	93,36	128,79
0403 Kefir, joghurt	304,42	364,04	294,87	345,53	96,86	94,91
0404 Tejsavó	440,99	181,64	391,54	295,60	88,79	162,74
0405 Vaj és vajkrém	1 028,72	850,53	981,42	806,73	95,40	94,85
0406 Sajt és túró	869,51	1 224,42	828,08	1 142,78	95,23	93,33

^{a)} Nem sűrítve, nem édesítve.

^{b)} Sűrítve vagy édesítve.

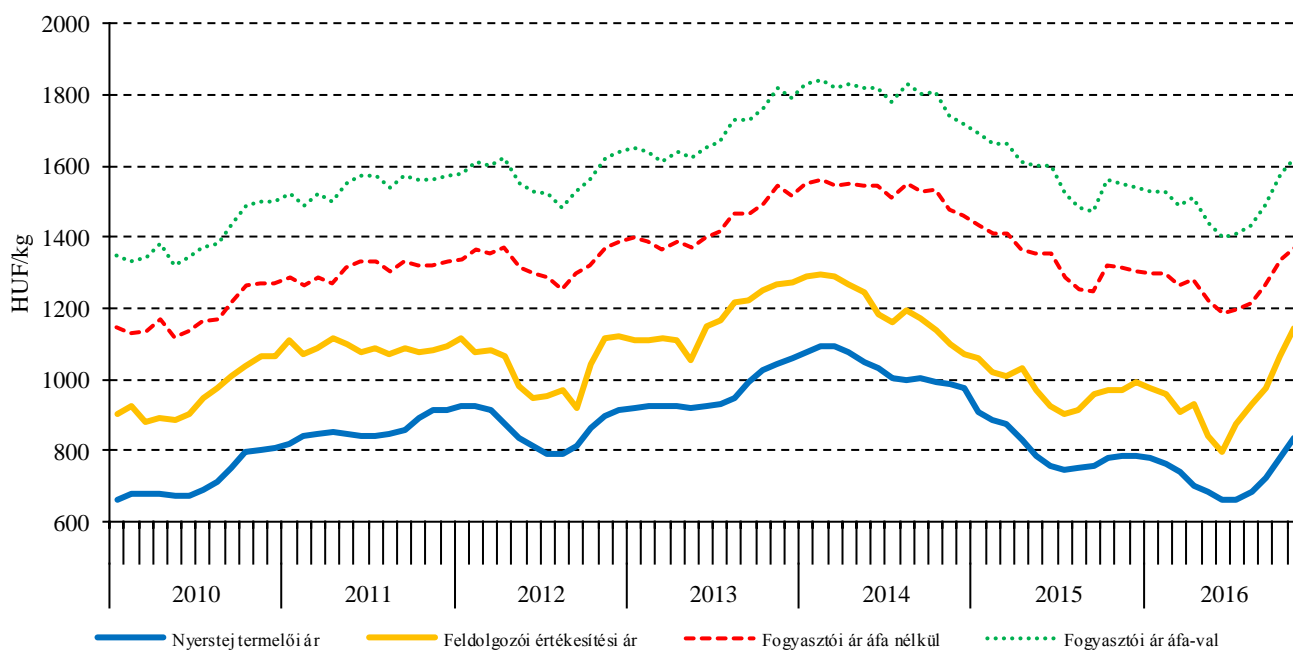
Forrás: KSH

11. ábra: A sajt havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2016)

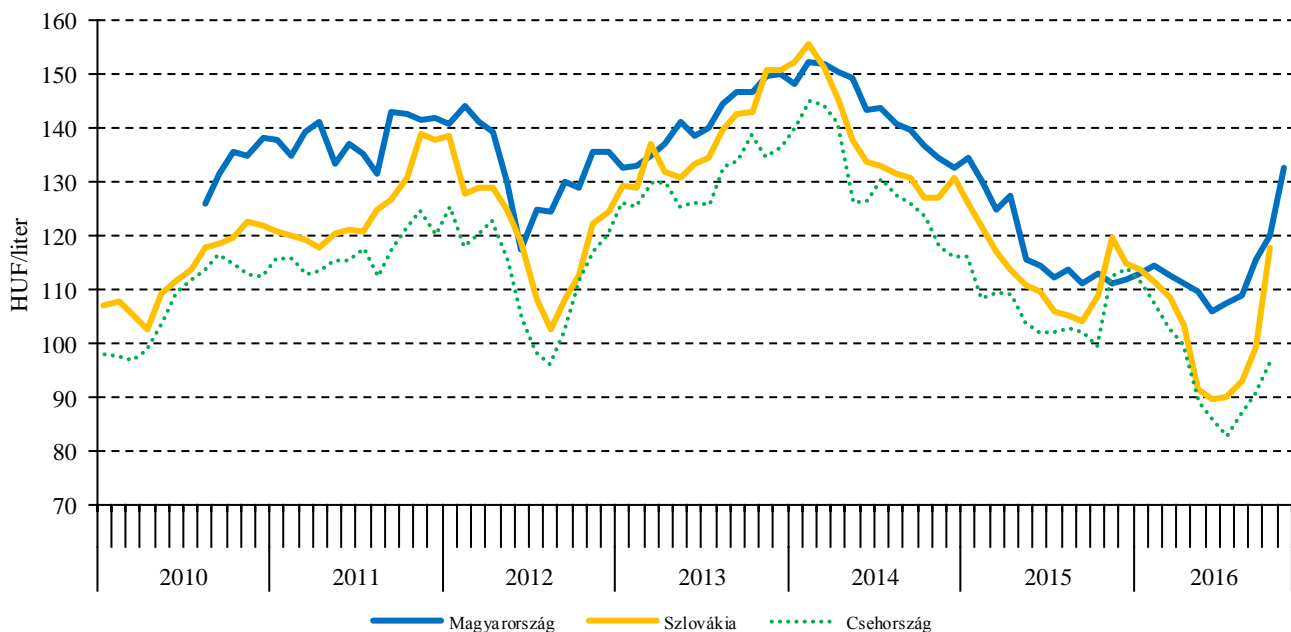
Forrás: AKI PÁIR, Kempteni árutózsde – ZMP, Hannoveri árutózsde – CLAL, GUS-ARR, USDA

12. ábra: A trappista sajt fázisárainak havi alakulása Magyarországon (2010-2016)

Megjegyzés: A termelői ár 10 kg nyerstej árának felel meg.

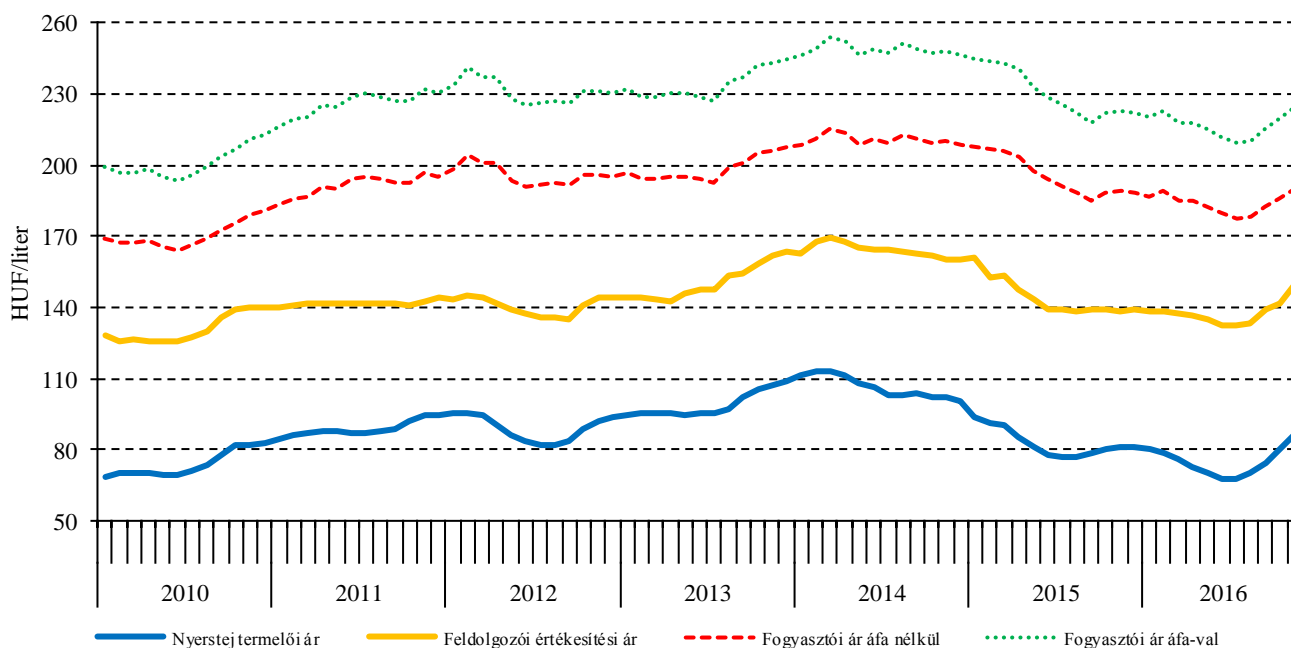
Forrás: AKI PÁIR, KSH

13. ábra: A folyadéktej^{a)} havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2016)

1,5 százalék zsírtartalom dobozos tartós.
 Forrás: AKI PÁIR, PPA ATIS, MZCR

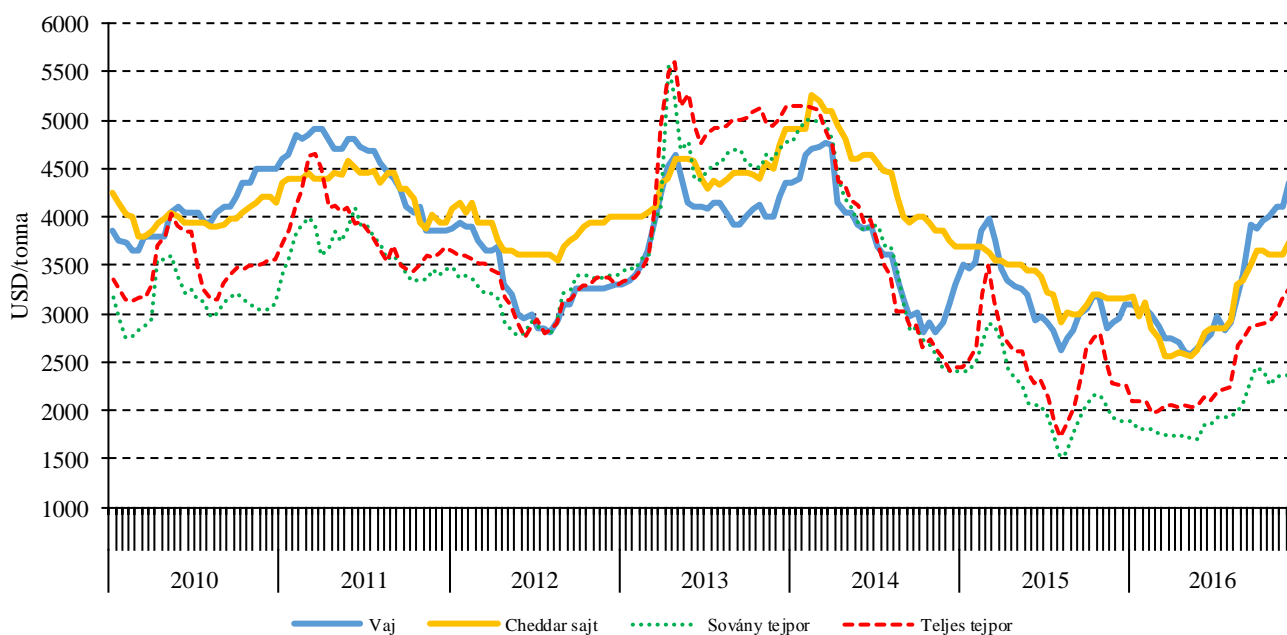
a)

14. ábra: A folyadéktej fázisárainak havi alakulása Magyarországon (2010-2016)

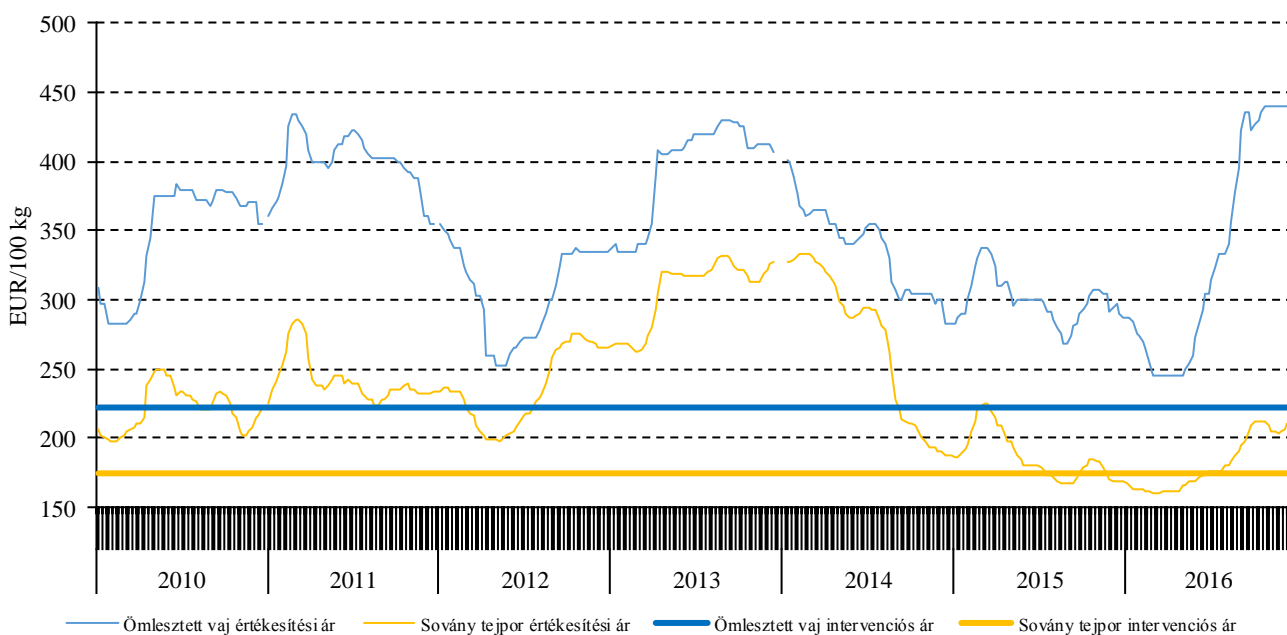
Megjegyzés: A feldolgozó értékesítési ár 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos friss tejre, a fogyasztói ár 2,8 százalék zsírtartalmú pasztőrözött tejre vonatkozik.
 Forrás: AKI PÁIR, KSH

15. ábra: A tejtermékek kétheti világsági^{a)} értékesítési ára (2010-2016)

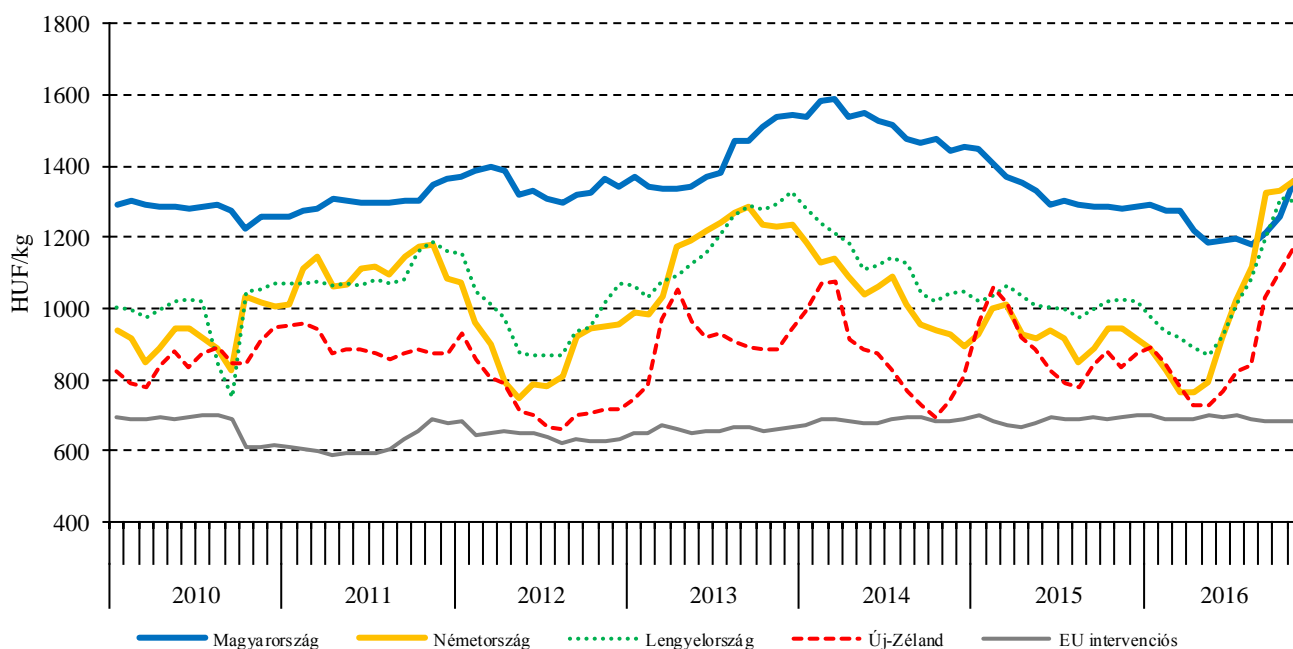

^{a)} FOB Óceánia.
 Forrás: USDA

16. ábra: Az ömlesztett vaj és a sovány tejpör heti értékesítési és intervenciósi ára Németországban (2010-2016)

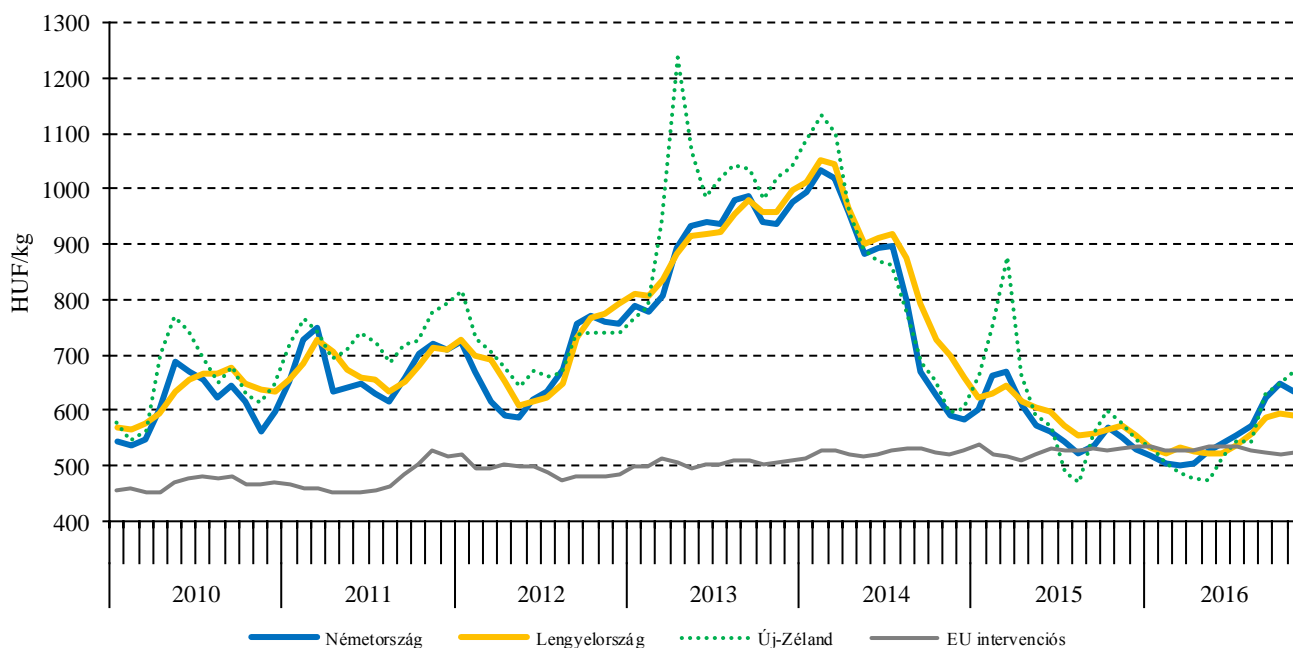
Forrás: Hannoveri árutőzsde, Kempteni árutőzsde, Európai Bizottság

17. ábra: Az ömlesztett vaj^{a)} havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2016)

^{a)} Magyarországon az ömlesztett vaj helyett az adagolt vaj árát tüntettük fel.

Forrás: AKI PÁIR, Hannoveri árutőzsde – CLAL, Európai Bizottság, GUS-ARR, USDA

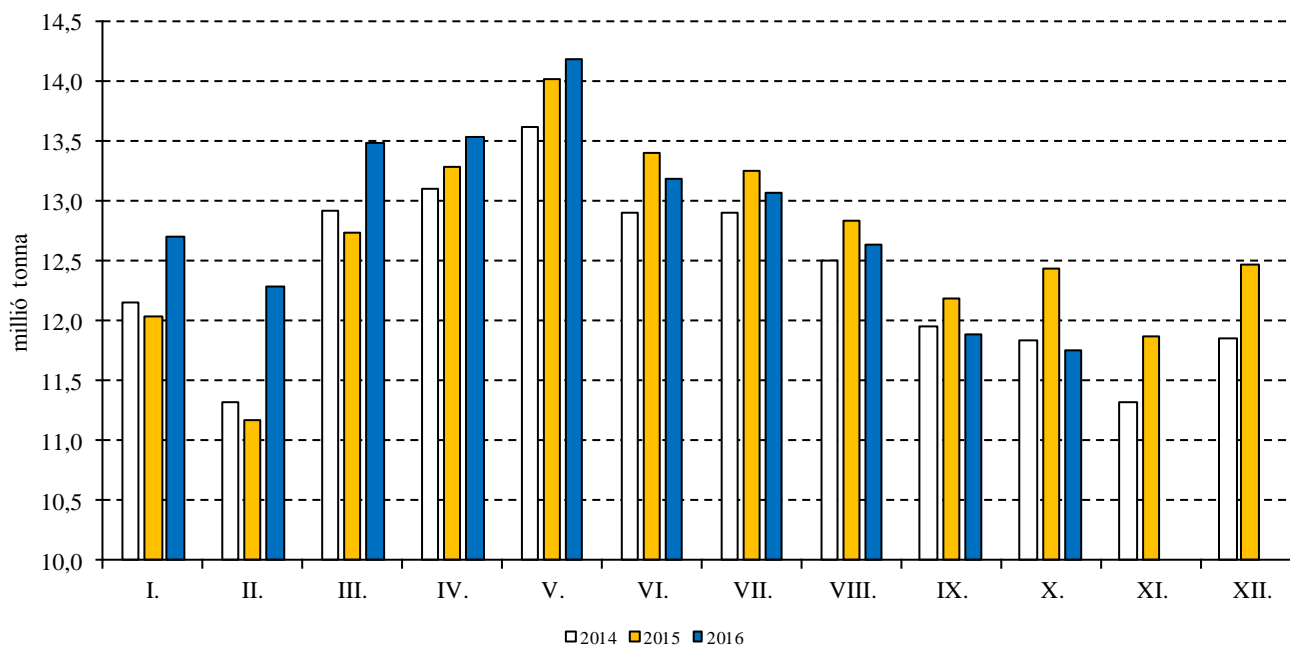
18. ábra: A sovány tejpör havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2016)

Forrás: ZMP, Kempeni árutőzsde, Európai Bizottság, GUS-ARR, USDA

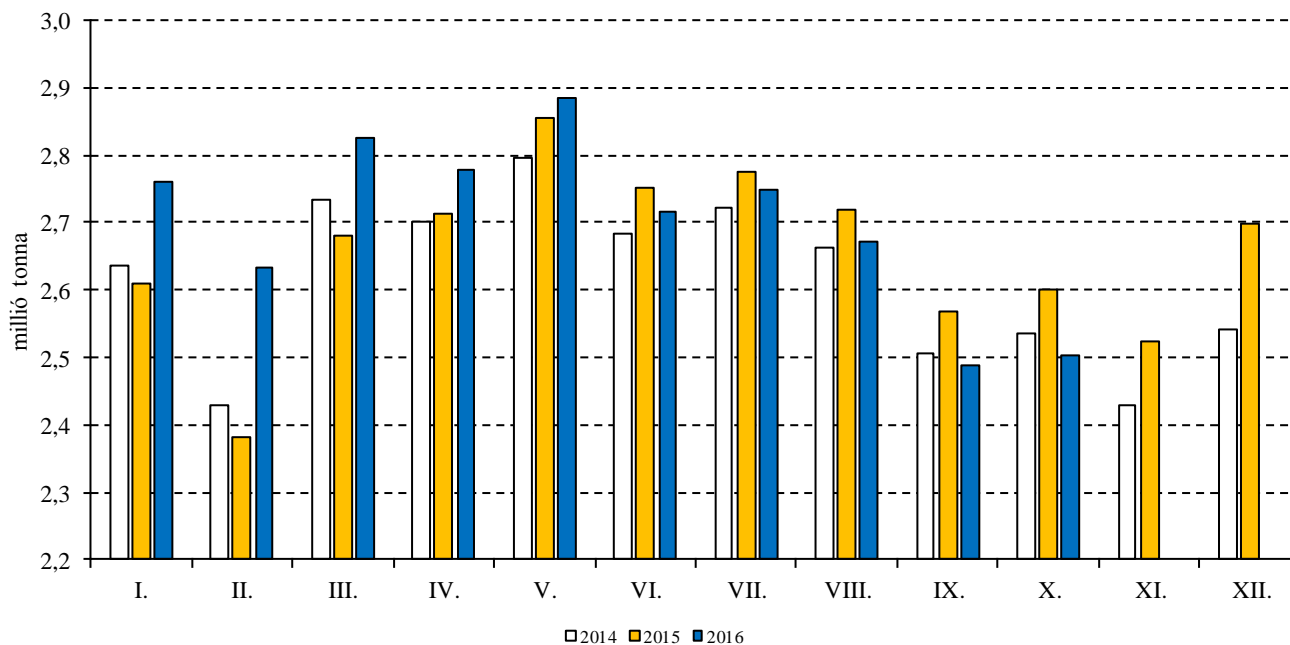
Tejfelvásárlás

19. ábra: Az Európai Unióban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

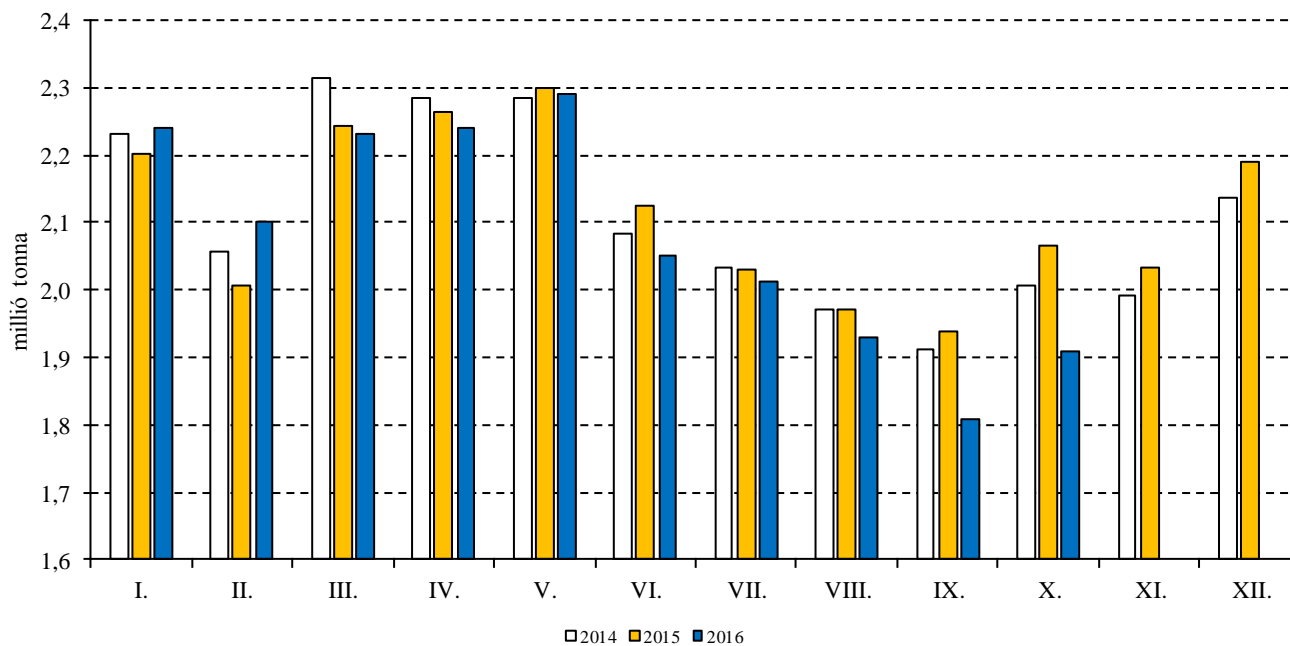
Forrás: Eurostat

20. ábra: A Németországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

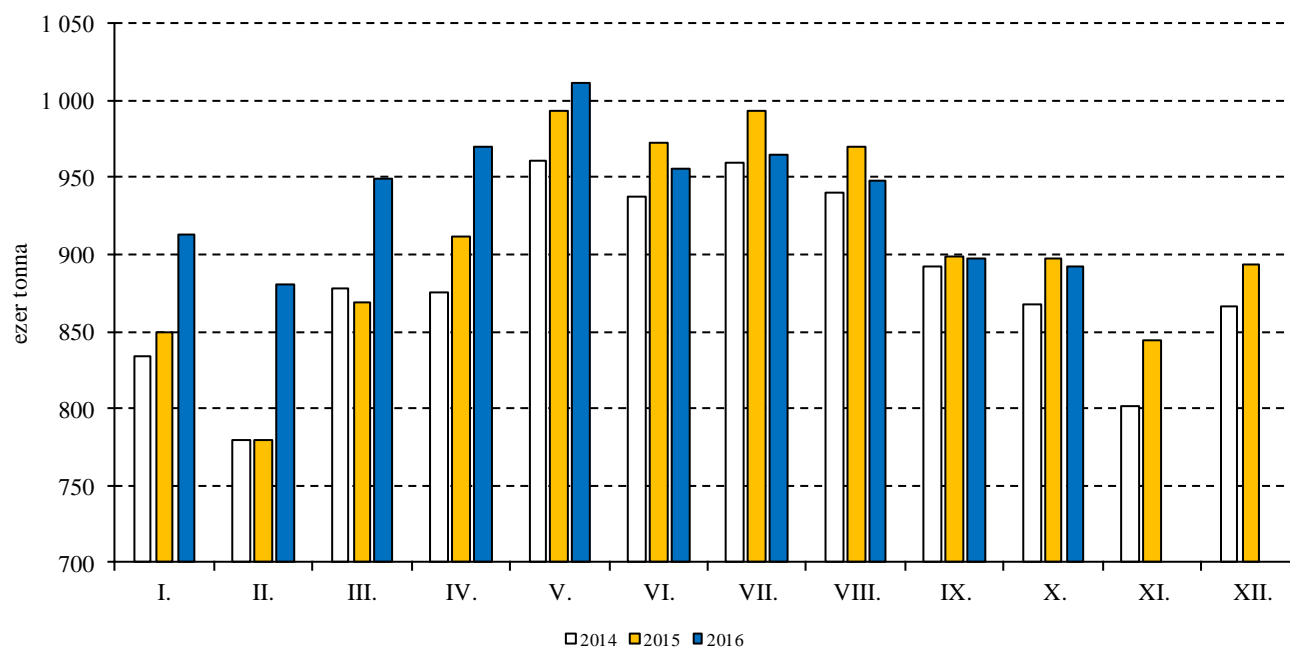
Forrás: Eurostat

21. ábra: A Franciaországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

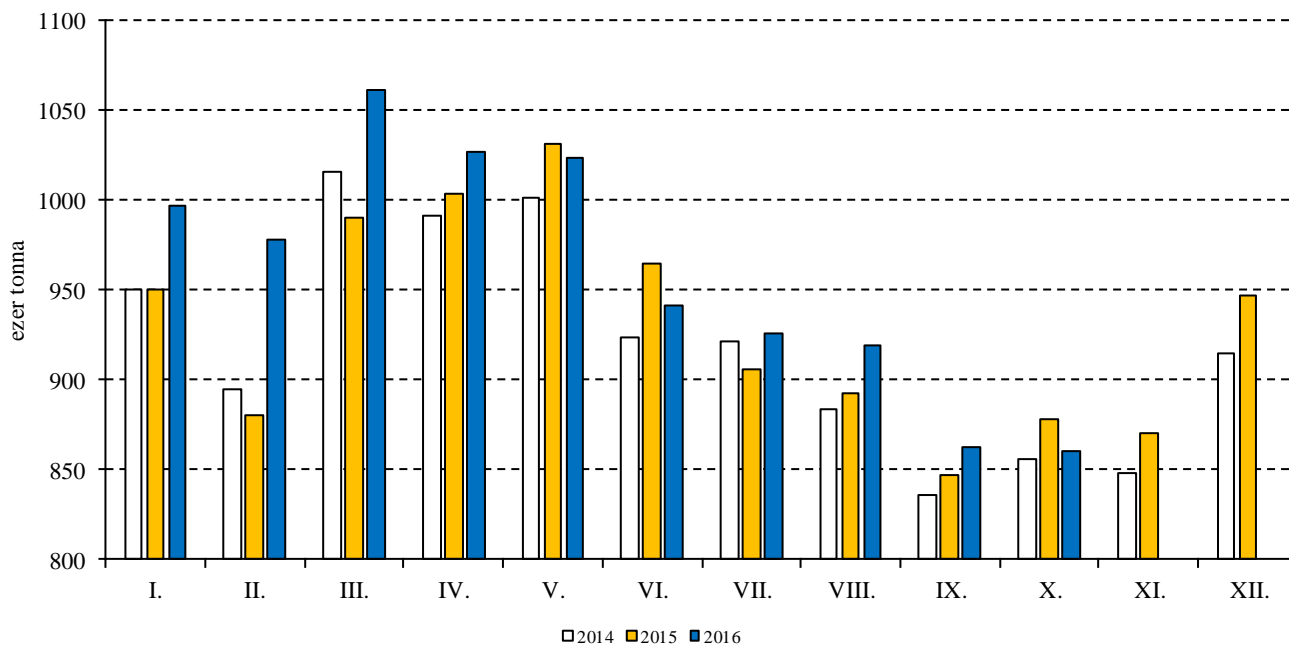
Forrás: Eurostat

22. ábra: A Lengyelországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

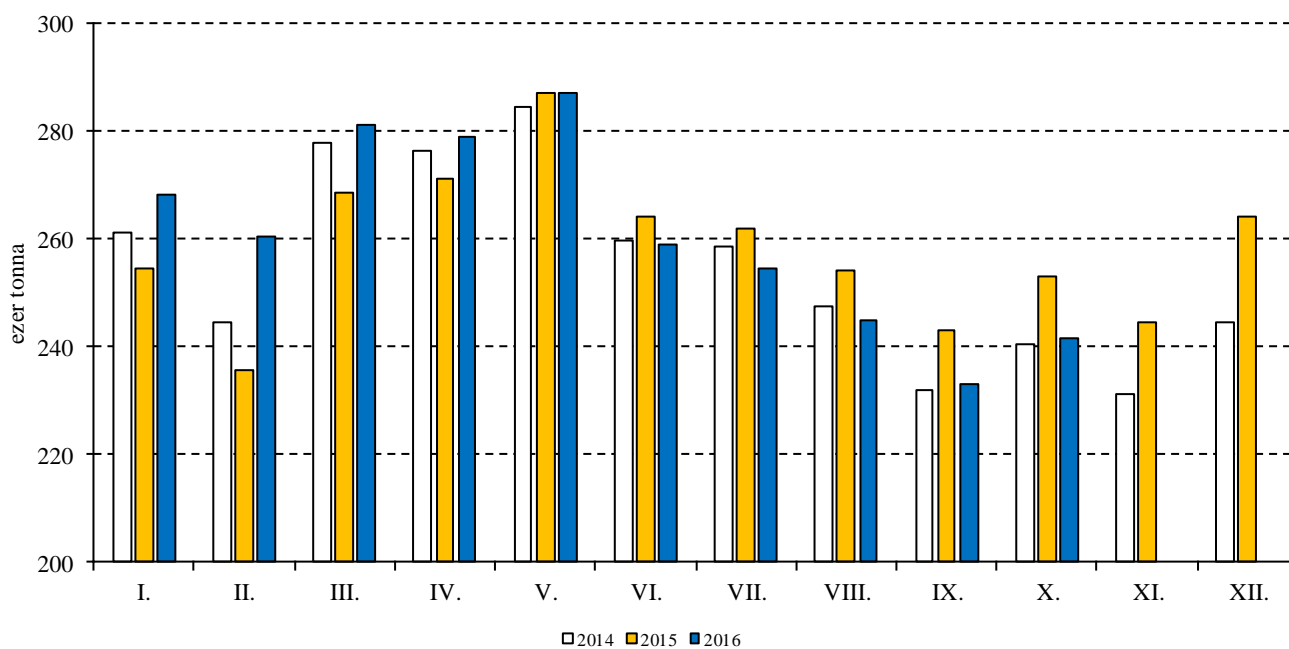
Forrás: GUS

23. ábra: Az Olaszországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

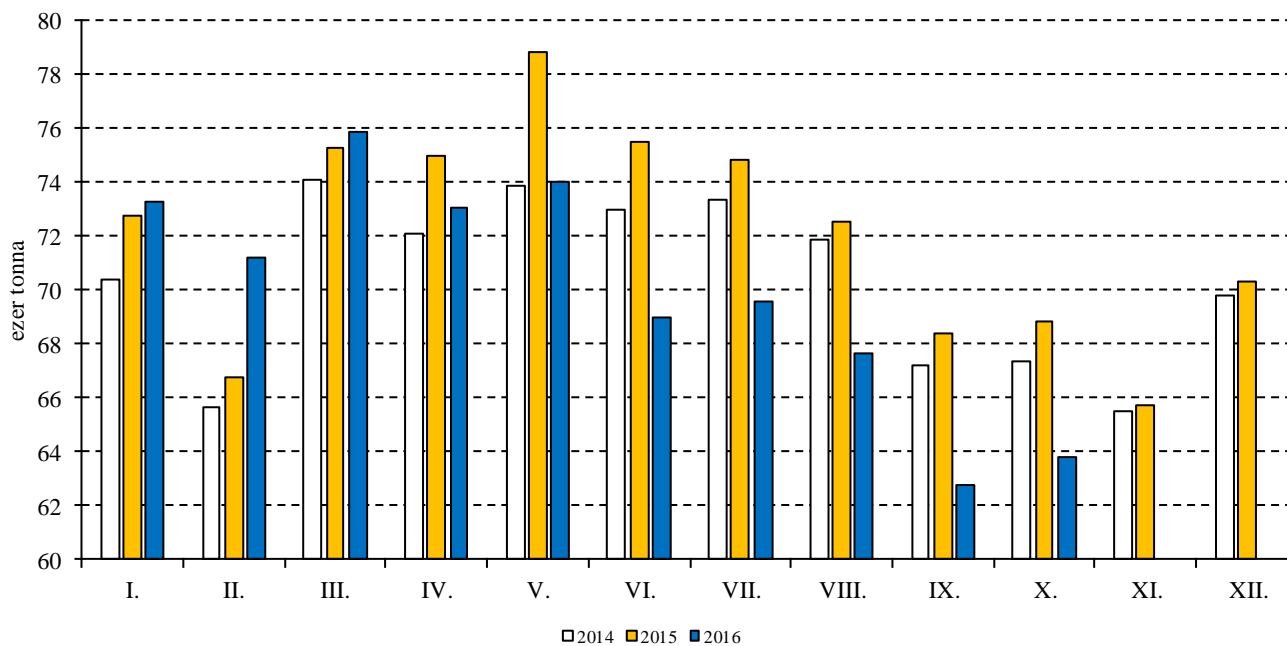
Forrás: AGEA-CLAL

24. ábra: Az Ausztriában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

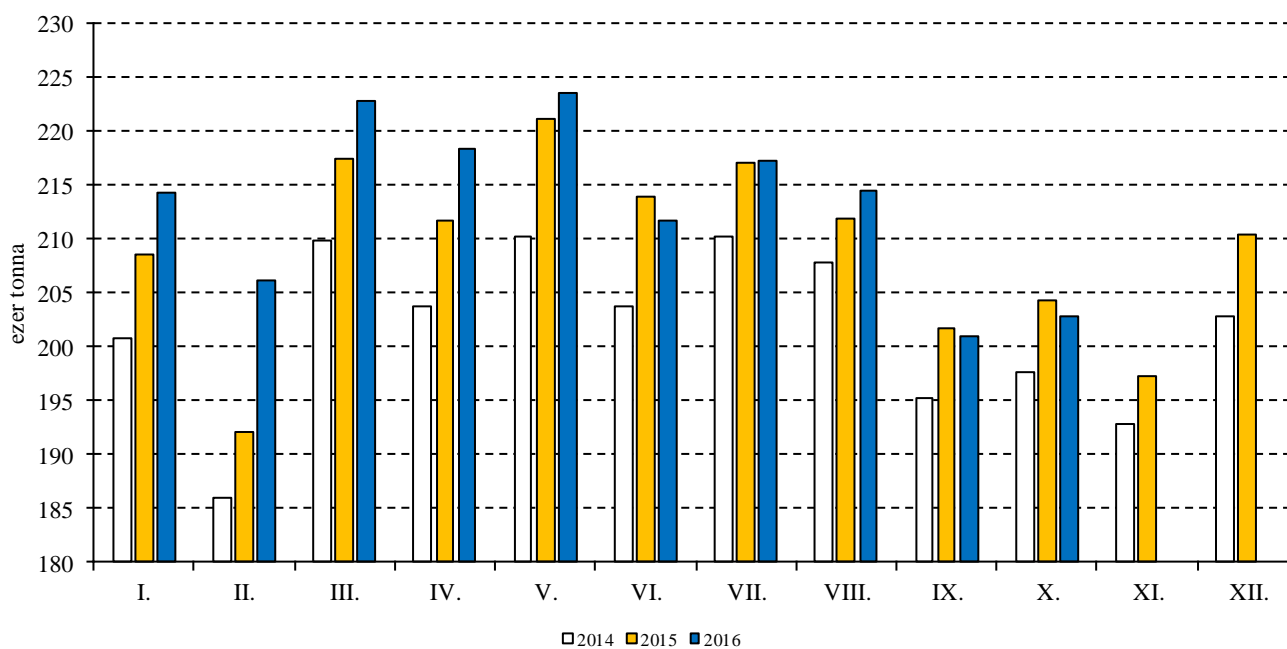
Forrás: AMA

25. ábra: A Szlovákiában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

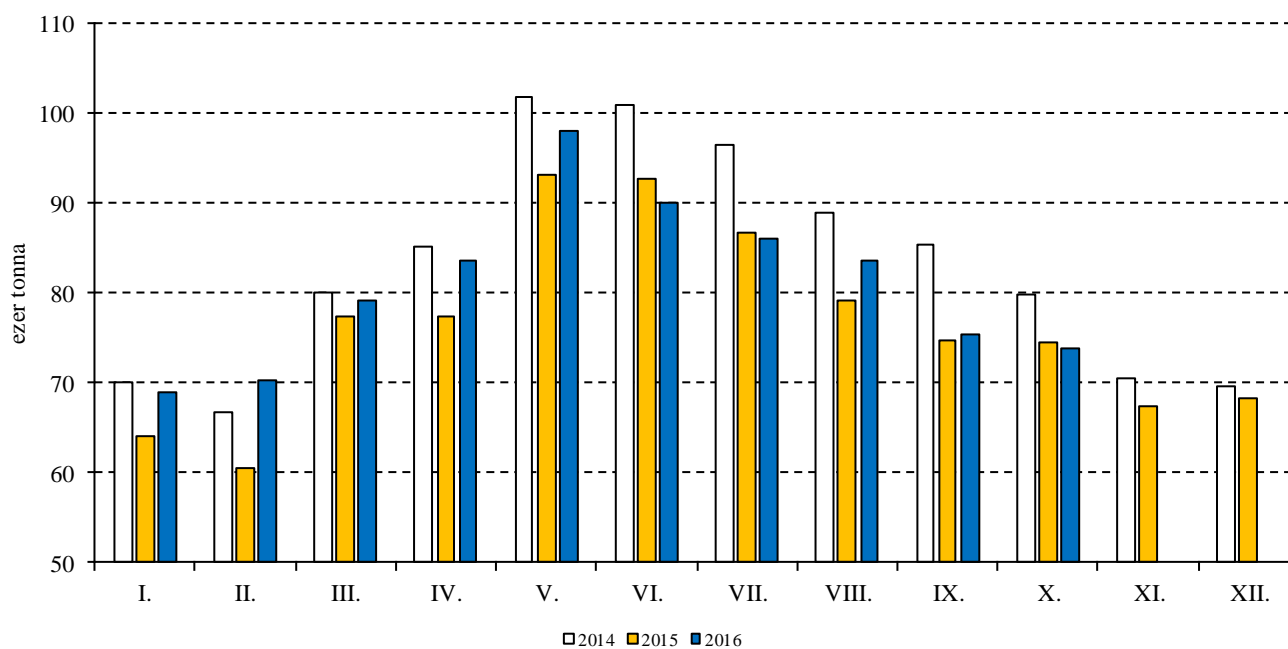
Forrás: APA

26. ábra: A Csehországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

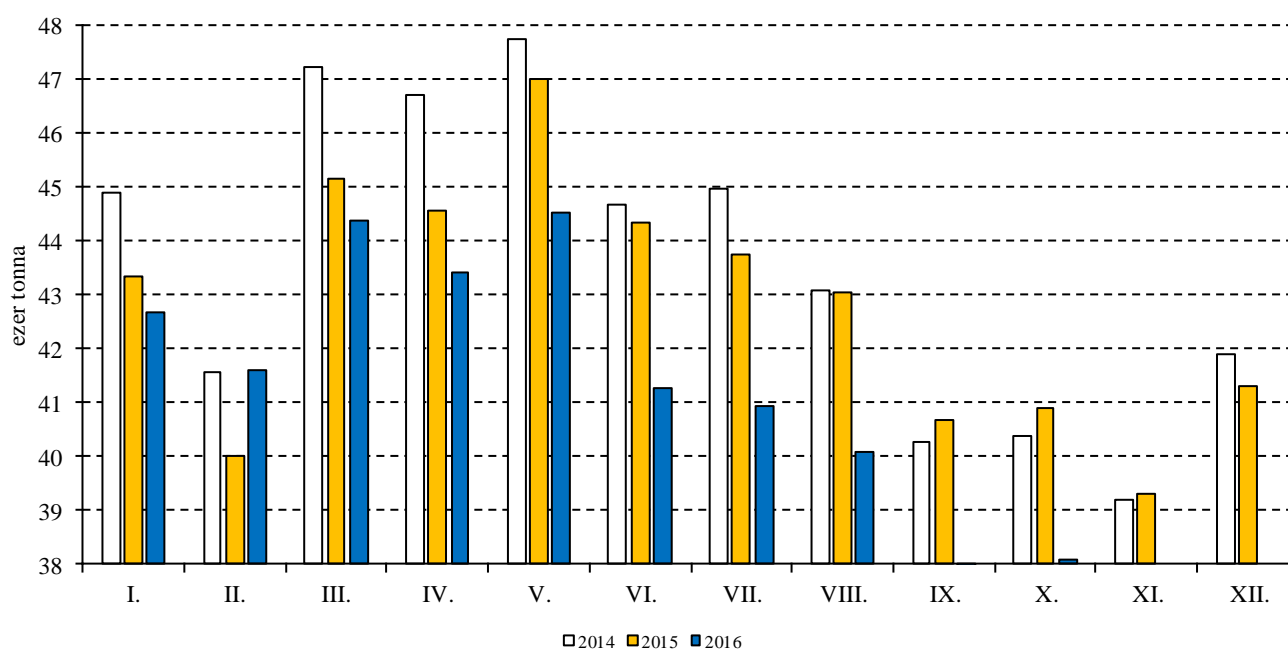
Forrás: MZCR

27. ábra: A Romániában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

Forrás: INSSE

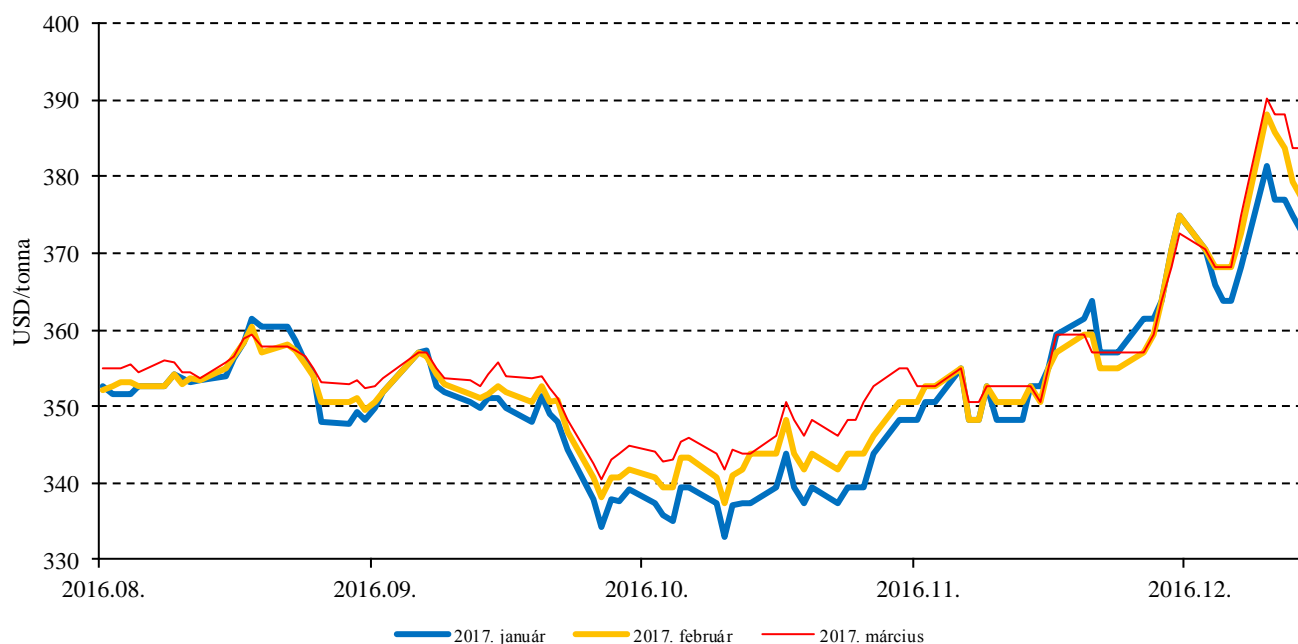
28. ábra: A Horvátországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)

Forrás: DZS

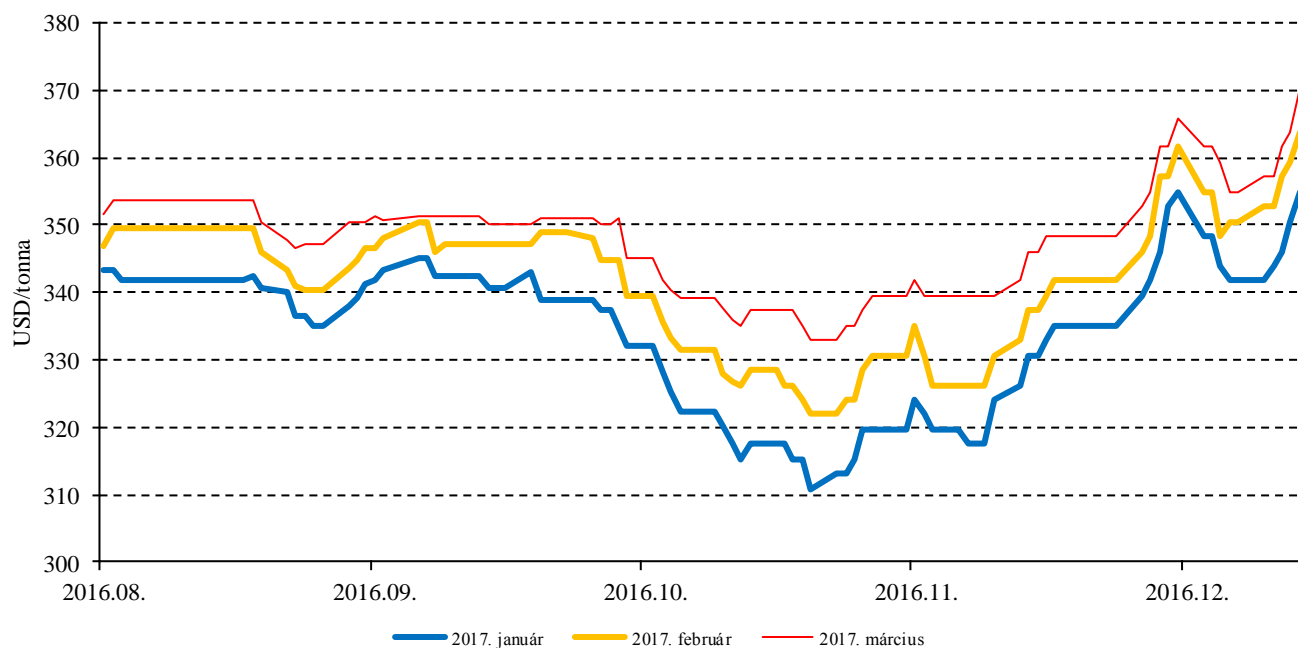
Határidős jegyzések

29. ábra: A III. árkategóriájú nyerstej^{a)} napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

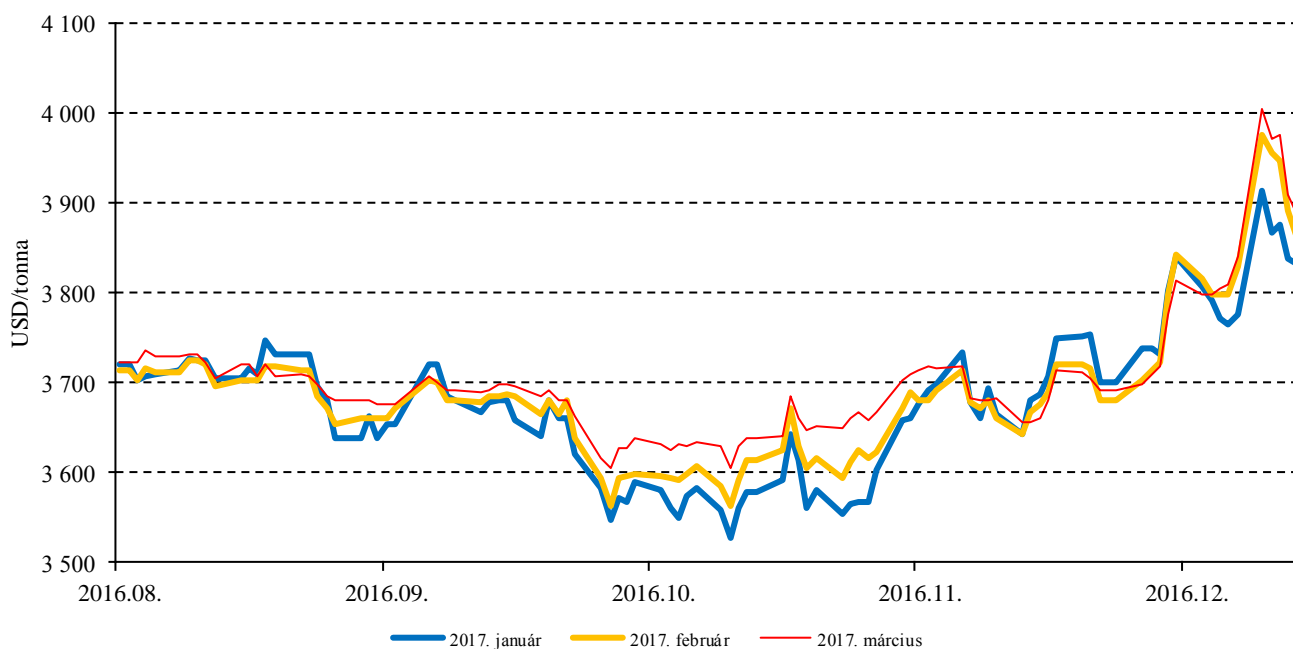
^{a)} A kemény sajtok előállításához felhasznált nyerstej.
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

30. ábra: A IV. árkategóriájú nyerstej^{a)} napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

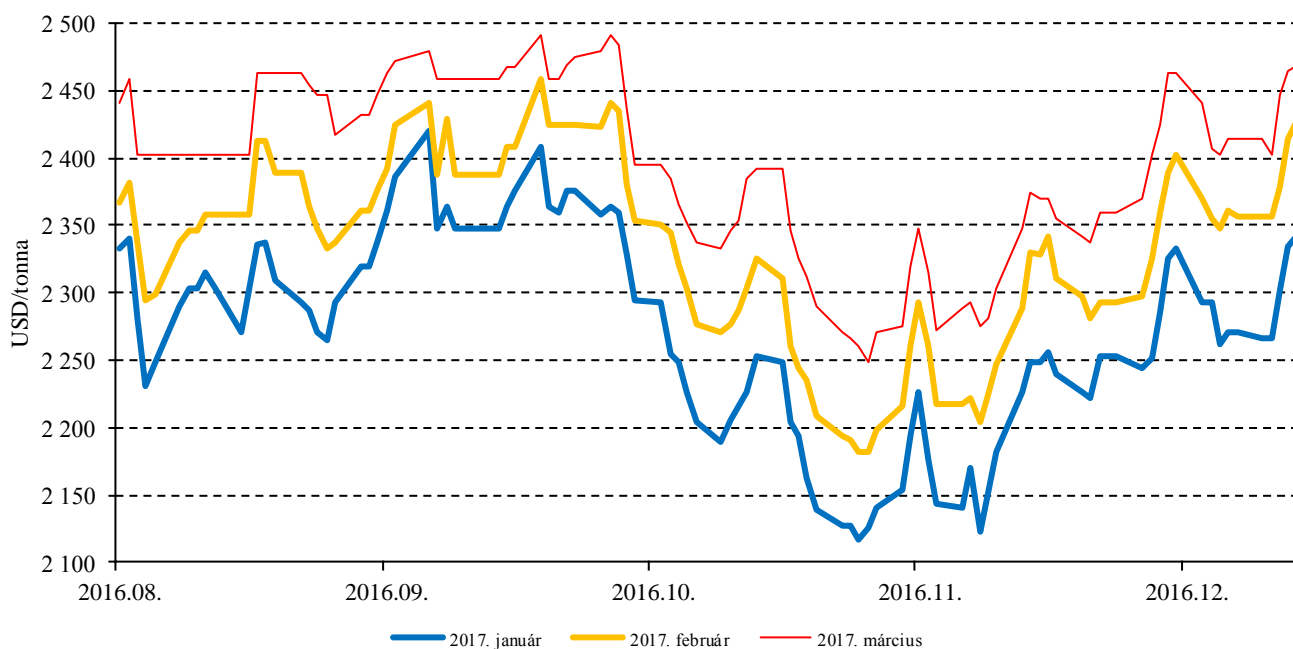
^{a)} A vaj és a tejpör előállításához felhasznált nyerstej.
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

31. ábra: A sajt napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

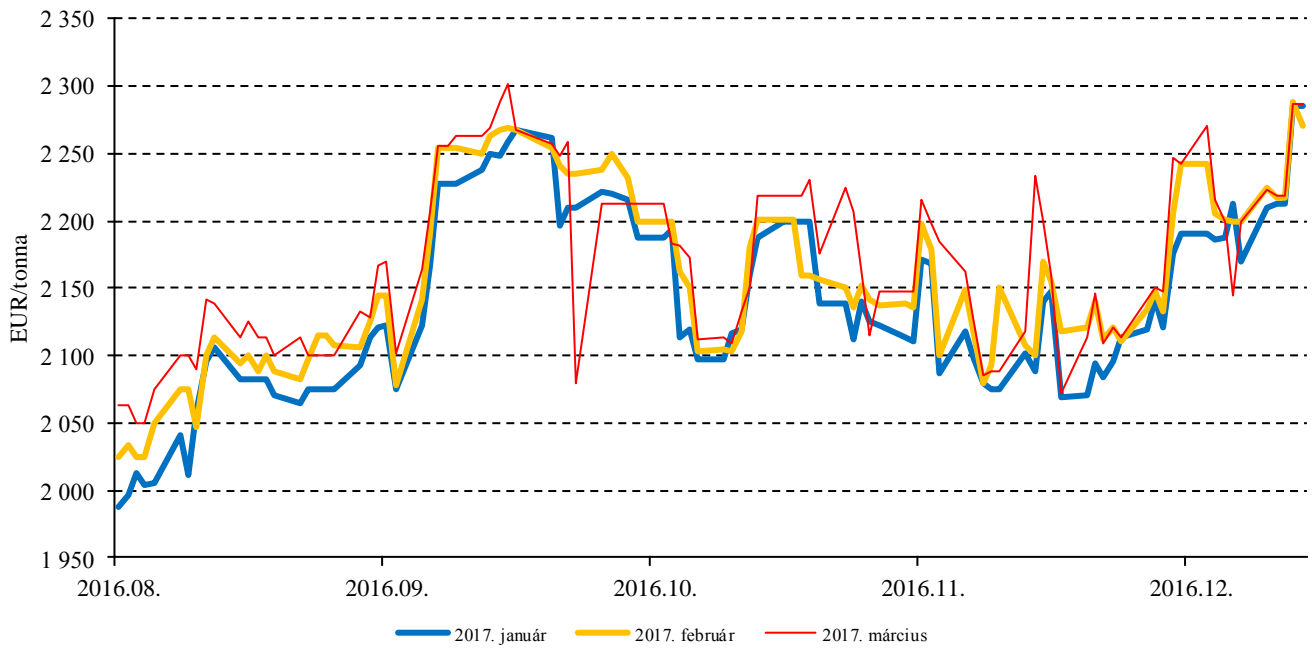
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

32. ábra: A sovány tejpor napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

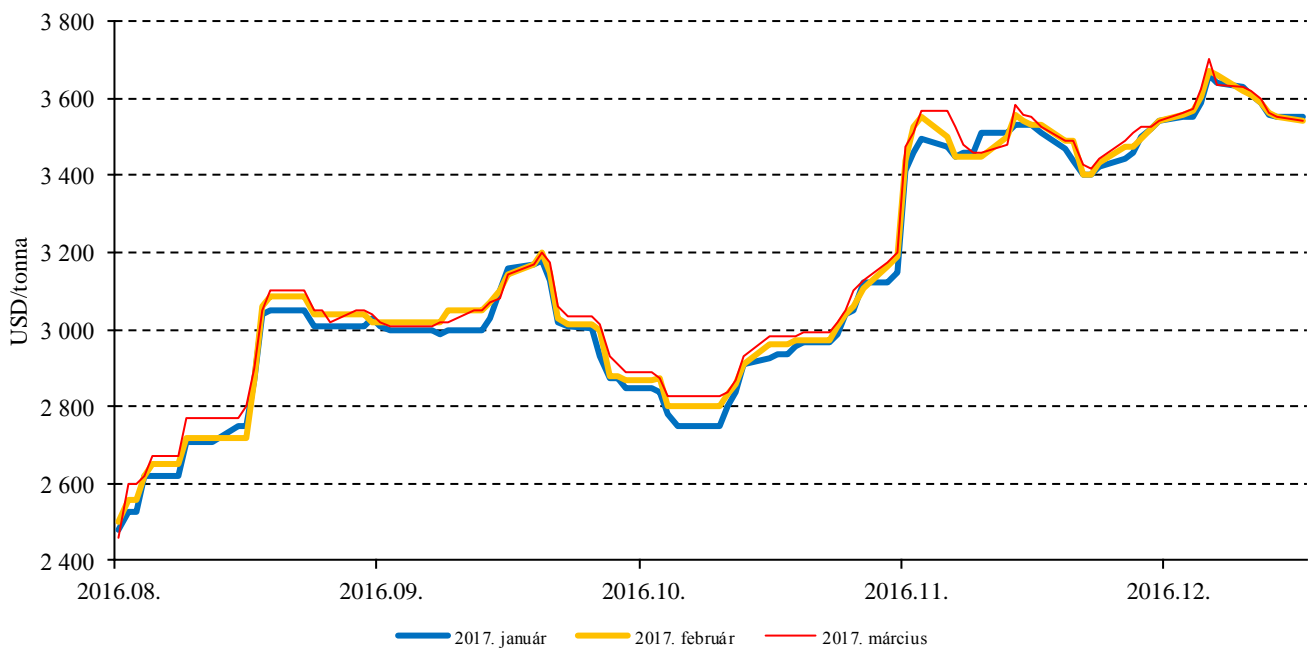
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

33. ábra: A sovány tejpor napi jegyzése a lipcei árutőzsdén (2016)

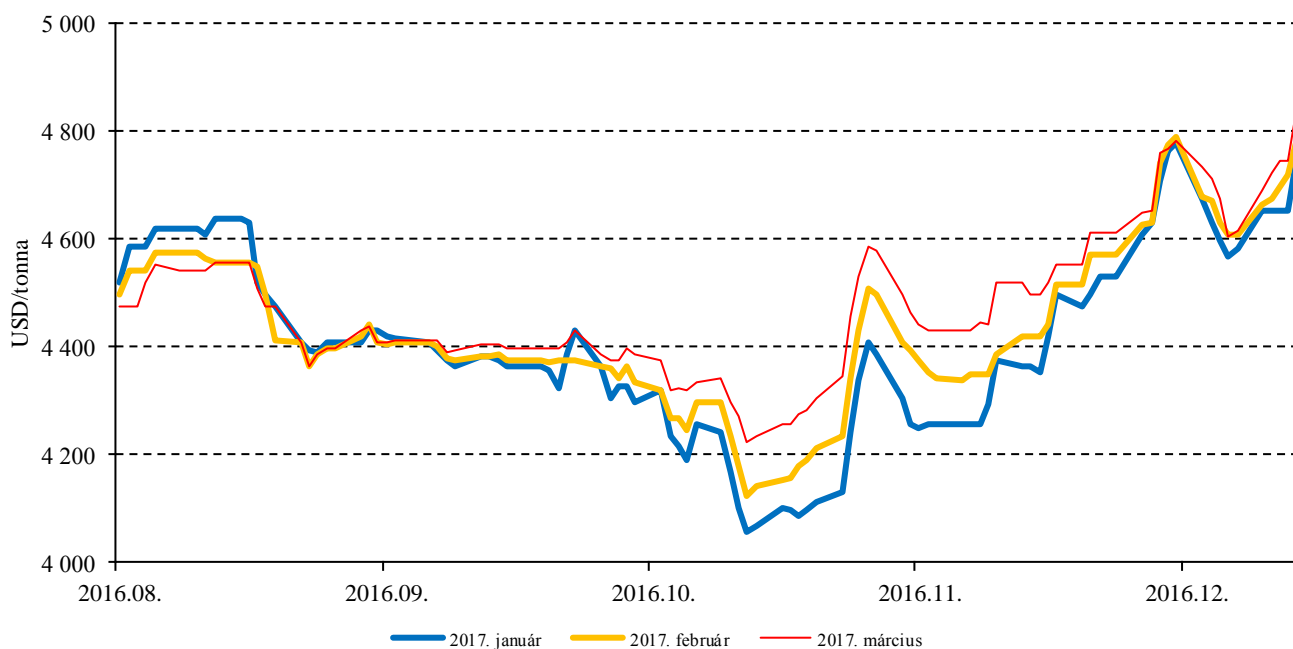
Forrás: European Energy Exchange

34. ábra: A teljes tejpor napi jegyzése az új-zélandi árutőzsdén (2016)

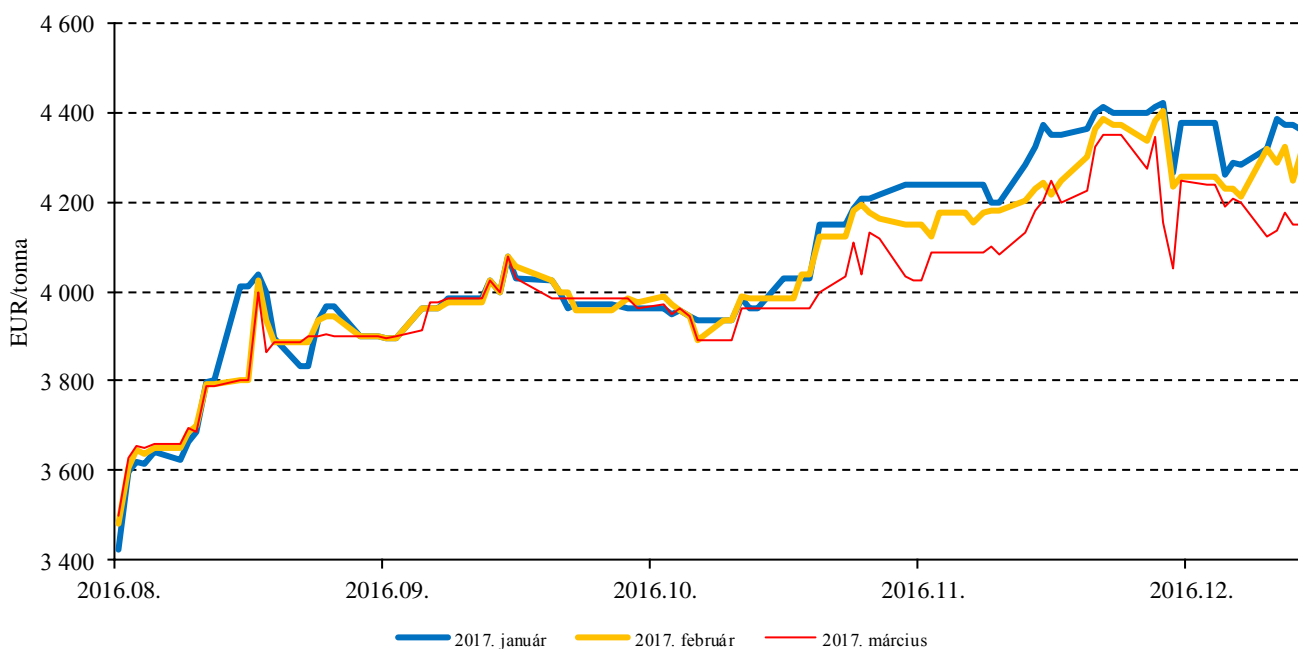
Forrás: NZX

35. ábra: A vaj napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

36. ábra: A vaj napi jegyzése a lipcsei árutőzsdén (2016)

Forrás: European Energy Exchange

Nemzetközi előrevetítések

11. táblázat: Az Európai Unió tejpiaca (2012-2017)

	2012	2013	2014	2015 ^{a)}	2016 ^{b)}	2017 ^{b)}	2016/2015 (százalék)	2017/2016 (százalék)
Tejhasznú tehénállomány (millió egyed)	23,04	23,26	23,32	23,36	23,09	22,75	98,83	98,53
EU-15	17,55	17,82	17,94	18,15	18,06	17,89	99,50	99,10
EU-13	5,49	5,44	5,38	5,22	5,04	4,86	96,50	96,50
Tejhozam (kg/tejhasznú tehén)	6 496	6 489	6 739	6 859	6 984	7 108	101,82	101,77
EU-15	7 082	7 040	7 275	7 356	7 442	7 530	101,17	101,17
EU-13	4 621	4 684	4 951	5 130	5 341	5 554	104,11	104,00
Tejtermelés (millió tonna)	152,73	153,94	159,77	162,89	163,88	164,24	100,61	100,22
EU-15	124,53	125,65	130,74	133,73	134,62	134,97	100,66	100,26
EU-13	28,19	28,29	29,03	29,15	29,26	29,27	100,38	100,04

^{a)} Becslés.

^{b)} Előrevetítés.

Forrás: Európai Bizottság

12. táblázat: A világ tehéntejtermelése (2011-2016)

	2011	2012	2013	2014	2015 ^{a)}	2016 ^{b)}	2015/2014 (százalék)	2016/2015 (százalék)
Európai Unió	138 220	139 000	140 100	146 500	149 600	151 600	102,12	101,34
Egyesült Államok	89 020	91 010	91 277	93 485	94 620	96 343	101,21	101,82
India	53 500	55 500	57 500	60 500	64 000	68 000	105,79	106,25
Kína	30 700	32 600	34 300	37 250	37 550	38 000	100,81	101,20
Oroszország	31 646	31 831	30 529	30 499	30 550	30 085	100,17	98,48
Brazília	22 449	23 008	24 259	25 489	26 300	27 100	103,18	103,04
Új-Zéland	18 965	20 567	20 200	21 893	21 582	21 150	98,58	98,00
Mexikó	11 046	11 274	11 294	11 464	11 736	11 934	102,37	101,69
Ukrajna	10 804	11 080	11 189	11 152	10 700	10 100	95,95	94,39
Argentína	11 470	11 679	11 519	11 326	11 552	10 000	102,00	86,57
Ausztrália	9 568	9 811	9 400	9 700	9 800	9 700	101,03	98,98
Kanada	8 400	8 614	8 443	8 437	8 682	8 685	102,90	100,03
Japán	7 474	7 631	7 508	7 334	7 375	7 340	100,56	99,53
Egyéb	8 741	9 243	9 103	9 300	9 642	9 770	103,68	101,33
Összesen	452 003	462 848	466 621	484 329	493 689	499 807	101,93	101,24

^{a)} Becslés.

^{b)} Előrevetítés.

Forrás: USDA

